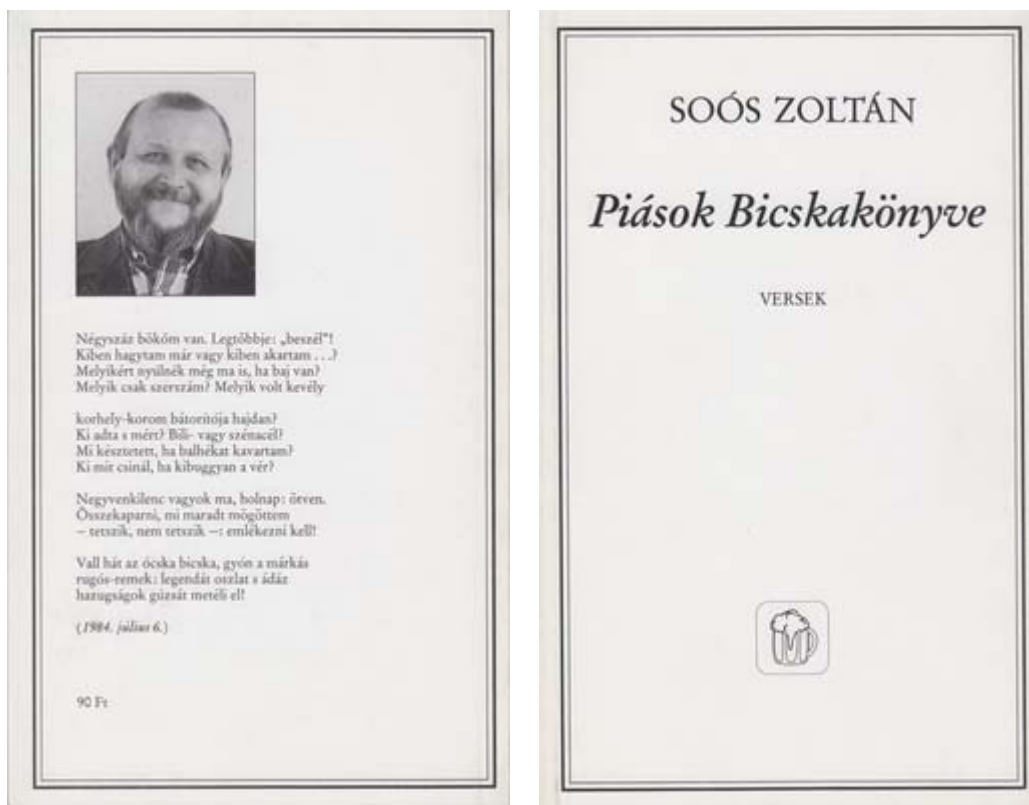

SOÓS ZOLTÁN

Piások Bicskakönyve

VERSEK

BUDAPEST

**Sorozatszerkesztő
SIMOR ANDRÁS**

**Fedélterv és tipográfia
JORDÁN GUSZTÁV**

**Megjelent a Szerző születésének
60. esztendejében az
F&F Kft.,
Szerviz Kft.,
Villányi úti Konferencia Központ
és Szabadegyetem Alapítvány,
valamint a**

CÉRNA-GURIGA „CSB” támogatásával

© Soós Zoltán

Négyszáz bököm van. Legtöbbje: „beszél”!
Kiben hagytam már vagy kiben akartam...?
Melyikért nyúlnék még ma is, ha baj van?
Melyik csak szerszám? Melyik volt kevély

korhely-korom bátorítója hajdan?
Ki adta s mért? Bili- vagy szénacél?
Mi készítetett, ha balhétat kavartam?
Ki mit csinál, ha kibuggyan a vér?

Negyvenkilenc vagyok ma, holnap: ötven.
Összekaparni, mi maradt mögöttem
– tetszik, nem tetszik –: emlékezni kell!

Vall hát az ócska bicska, gyón a márkás
rugós-remek: legendát oszlat s ádáz
hazugságok gúzsát metéli el!

(1984. július 6.)

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

Mulat a Vezér

Pitymallat égi ablakot pucol.
Javában alszik még magyar, hucul.
A hegygerincen bíbor ámulat:
– haj, ha-ha-hajnal,
főnöki dajdaj –
a Vezér ébren, a Vezér mulat!

A nagy „miting”-nek régen vége, hisz
ittak már egymás tyúkszemére is,
a java elment, negyven tószt remeg
gyomrukban: vodka-barack-egyveleg.

Csak az maradt itt, ki kegyet remél:
– haj, ha-ha-hajnal,
főnöki dajdaj –
sameszaival mulat a Vezér!

A „druzsba-asztal” romjai felett
bigyeredik a „népi” lelkidet,
a póz, a pohos virtus, a szerény:
„alulról jöttem, és ki vagyok én?”
s a fülbe dzsentris cifrákkal nyilall:
„Latorca partján” „Schneider Fáni”-val.
„A balos élet legyen szomorú!”:
– haj, ha-ha-hajnal,
főnöki dajdaj –
háttér-kórus a samesz-koszorú.

Míg hódolattal terednek neki:
a dalárdát a frász kerülgeti,
álmatlanságtól égnek a szemek,
bőgnek, nehogy elszenderedjenek:
hátha lecsöppen valami mesés
előny, kiváltság, előléptetés.
Képzeletben mind agyonverte már,
de – jaj – nótára nóta licitál!
Vesztük lenne a megtört hangulat:

– haj, ha-ha-hajnal,
nincs-vége-dajdaj –
mulat a Vezér, a Vezér mulat!

(Huszt, 1979.)

Mi ez az egész?

Miközben a megforgatott köpönyegek szele már-már orkánt kavár többszörös magyar hazánkban, félve határozta el, hogy előszedem ezt az elátkozott, sokáig hányódó kötetet.

Félve – mondom, mert meglehet, hogy ugyanazok fúrják meg, teszik újra lehetetlenné a megjelenést, akik hajdan; ám akik azóta „okos cinóberekből”, „vörös mákvirágokból” „hervadt tulipánokká” avanzsáltak. (Netán a „Libressz”-párt nemzetiszínű madarait röptetik.)

A könyv éveken át kallódott, kezdetben a Magvetőnél, aztán a Zrínyinél. Egyik kiadó sem vállalta megjelentetését, különösen egy kacifántos, röhejes botrány után nem.

Még a hetvenes évek végén a Magyar Vöröskereszt megbízott, hogy piás verseimből állítsak össze egy füzetrevalót, mondván: én csak értek hozzá, hiszen egyszer már én is túléltem az elvonókúra megalázó tortúráit. A füzet megjelent, több

kiadást is megért. Én is örültem, a Vöröskereszt pláne: végre talált egy marhát, aki beismeri alkoholista múltját, ezt le is írja, amivel aztán kézzelfoghatóan bizonyíthatja a Hivatal a hazánkban tomboló antialkoholista küzdelmet, aminek nevében hatalmas összegeket vágta zsebre e küzdelem élharcosai.

A füzetke 1985-ös, kétnyelvű kiadása okozta a botrányt! (Egyik ciklusát angolra „műfordították”, hogy a külföld is ámulhasson a magyar alkoholológia sikerein!) Hogy újabb írások is legyenek benne: a BICSKAKÖNYVBől átemeltem pár verset, közöttük az orenburgi gázvezetéknel íródott – s egy szarjankó vezérigazgató dajdajozását ábrázoló – *Mulat a Vezér*-t, s a *Nápolyi Kasza* befejező fejezetét, a *Mucsai Pimodán*-t.

A füzet kinyomva, becsomagolva már szállításra várt, amidőn a Vöröskereszt főtitkára (ki emlékszik már a nevére?) közbedumált, a füzeteket zároltatta, majd kegyeskedett nekem üzeni, hogy vagy kigyomláljuk az inkriminált verseket, vagy az egészet bezúzzák!

„Hát zúzzák!” – üzentem néki, ám hozzátettem azt is, hogy azután minden író-olvasó találkozáson felolvasom a kihagyásra ítélt írásokat, elmondom, hogy miért nem jelenhettek meg, s olvasóimmal kánonban fogunk röhögni az apparátus hülyeségein!

Szemtelenségemen felháborodva azonnal jelentették az esetet egy akkori pol. biz.-tag miniszterelnök-helyettesnek, aki éppen akkor lett egy új antialkoholista gittegylet elnöke. Nos, eme főkolbász (ki emlékszik már a nevére?) a feljelentés nyomán a Parlamentben dörögte világgá: gondoskodik arról, hogy én többet író-olvasó találkozóra nem megyek!

Ez mélyütés volt! Addig arra voltam büszke, hogy azon kevés költők között vagyok, akiket olvasóik tartanak el (és nem is rosszul), hiszen az elvonókúrát követően évente 100–150 találkozáson vettem részt. A főkolbász kinyilatkoztatása után már csak tíz találkozóra hívtak... aztán ötre... végül sehova.

Sajnos, neki is visszaüzentem. S bizony, már a Politikai Bizottságig ért a *Mulat a Vezér* c. versem ügye, amikor végre kiderült, hogy mi a bűnöm:

1. a verset a fél kormány magára vette,
2. a mamelukok azt hitték, hogy a piás-verset Kádárról írtam!

(Nem is tudtam, hogy tintás volt az öreg!)

Végül, a botrány koronájaként, az egyik mindenható Aczél-fióka (ki emlékszik már a nevére?) a Pártfőiskolán, a megyei főfejszék éppen esedékes fejtágítóján, szerencsétlen orenburgi versemet új, álbalsoldali főveszélyként emlegette, hiszen gáládul lejárhatja a vezető elvtársak tekintélyét! Az élkáderek aztán szétszaladtak az országban, s bizony ők *megjegyezték*, s még *ma* is emlékeznek a nevemre.

„Spongyát rá!” – mondaná Virág elvtárs, s funkcionáriusi nyugalmát talán még az sem zavarná, hogy e kötet írásai – a mai mélylírai-hazafias költemények s más aszúversek idején – bizony karcosnak, savanykásnak tűnnek. Dehát, istenem: a nemes bort is megunja az ember, s néha felüdülést hoz a murci, a homoki vinkó, a veres kadarka – ha másért nem: az emésztés miatt! Ez pediglen „nem kevés”, mert, hogy lesz mit *megemészteni* az elkövetkező években, arra esküdni merek!

Csak nehogy okádjunk!

(1991. január 11.)

A Szerző

Ismét évek teltek el a fenti dátum óta, s eme *Bicskakönyv* a fiókban maradt. Hogy a közeljövőben megjelenik-e, még nem tudom. Ha igen, azt már Ön is tapasztalja, Morcos Olvasóm.

(1995. augusztus 1.)

A Szerző

Kis pléh halas

(Egy zempléni születésű magyar királyi, NEM VEZÉRKARI baka memoárja helyett a Gyűjtő beszámol egy ezermester rövid életéről, aminek egy végtelenre sikeredett „málinkij robot” lett a vége.)

M. kir. 115. sz. tábori kórház parancsnokság.

Igazolvány.

Igazolom, hogy Soós Gábor honvéd gk. vezető a fenti kórház állományában 1942. május 14-től az ország területén teljesített hadiszolgálatot 1942. július 7-ig, 1942. július 7-től 1943. május 21-ig az oroszországi hadművelési területen teljesített harctéri szolgálatot, míg 1943. május 21-től 1943. június 25-ig ismét az ország területén teljesít hadiszolgálatot.

Ezt az igazolványt polgári hatóságok előtt való felhasználás és katonai szolgálatának igazolására hat egyező példányban adtam ki.

Debrecen, 1943. máj. 6.

Dr. Nemtudomki
kórházparancsnok

Hajdani kedves kést idéz e vaskó:
azonos alak, minta. Sógorom
találta ezt a rozsdás halas-bicskát,
nem dobta el, mondván: majd megbecsüli
s vitrinbe rakja a dilis rokon.
Azóta itt van, nevezetes pengék,
készmívesek szemgyönyörködtető
remekei közt csúfoskodva. Többször
szemétre szántam már, de valami
gyermeki emlék visszaerőltette
a kényes-fényes kusztorák közé.
– Ifjú apámtól kaptam negyven éve

az első zsebkést, azt, a kis halast.
 Egy nagy városban vette (Debrecenben?)
 törődött kedvem megcsiklandani.
 Gépkocsin mentünk nagyokat dudálva,
 s este gőzössel csühögtünk haza.
 – Igen. Ilyen volt: evő-faragó,
 beton-kútkáván élesedő kincsem
 – s hogy vékonyodva túlélte apámat –:
 kölyök-bosszúm elképzelt fegyvere.

Nem szólnék én az ajándékozóról,
 ha nem lenne e ragyás pléhdarab;
 ha nem rágná szét hitemet a rozsdá,
 s ez ipszilonos magyar kánaánban
 ha nem érezném átejtve magam;

ha
 patyolat-hazám nem igyekszik mocskos
 sintéreit szép tisztára sikálni.
 Nem szólnék én az ajándékozóról,
 ha helyettük szólhatna valaki.
 A háborúról sem szólnék, de mert
 főként a bakák döglöttek oda,
 s a szétrohadtaknak nincs „fórumuk”
 megnyilatkozni s jó pénzért magasztos
 memoárokból hősködni:

legyen
 késztetőm hát e rozsdás kis halas-kés
 szólni a zempléni születésű,
 magyar királyi, NEM VEZÉRKARI
 peches bakáról – memoár helyett:

Tábori posta K 924.

„Becsülettel a Hazáért”

111. számú
 Hadosztályvonat Parancsnoksági Parancs- *Kivonat.*
 1944. évi július hó 14.

2.
 Tűzkereszt
 I. fokozat
 odaitélése.

A 16. müo-hoz beosztott alább
 nevezettek
 részére a Tűzkereszt I. fokozatát
 1944. évi július hó 12.-vel
 odaitélem:
 Soós Gábor c. örv. 1906.
 Barancsi Teréz.
 A Tűzkereszt érem, szalag- és
 igazolvány-
 készlethiány miatt később kerül
 kiadásra.

Helyességéért:

Dr. Szaploneczay Lajos zls. s. k.
segédtiszt

Dr. Bognár Elemér alez. s. k.
gy. ho. von. pk.

A kivonat hiteles!

Táb. posta M. 124. 44. VIII. 28.

Péterffy hdgy
mű. o. pk.

Ama kattogó nevű Takta
partján született. Jobb családok
ma úgy mondanák: származása
parlagi. Tény, hogy felmenői
nem rokonok a Hét Vezérrel.
Dédnagyapja keresztnévét is
úgy tudta meg: bizonyítandó,
hogy ereiben nincs zsidó vér –
mindenféle keresztlevélért
küldözgették harminckilencben.
Úgy tudta meg, hogy minden férfi
ösét-rokonát konok módon
egyként Samunak keresztelte
hajdan a református egyház.
– Ősz atyja, Sámuel, ki dinnyés,
majd halász volt (de rátermetten
toldta-foldta, megreparálta
a csámpás lábbeliket is)
szegénységben, ám katonásan,
mondhatnám úgy is: *úri* módon
nevelte: naponta a lábszíj
segítségével okította,
tanuljon: ki az *úr* a portán?!
Tudatában talán felötlött:
virgonc fiát ludovikásnak
kéne adni, aztán megingott:
tiszt úr lehet minden hülyéből,
így hát elküldte dinnyecsősznek,
majd inasnak, Miskolcra.

Innen

legendás köd fedi az ifjú
tevékenységét.

Porbafingó

kölyökként már csodálták híres
kézügyességét.

Tíz-tizenkét

év a habzsolás kora nála.

Megkóstolt számos finom szakmát,
nem kért papírt, vándor-legényként

leshette el a mesterségek
 titkait és a húszas évek
 csodáit: ért a rádióhoz,
 javít motort, biciklit, órát.
 Felcsap modern urak dugattyús,
 kürtös parádéskocsisává.
 Sofőr lesz egy húsárugyárban.
 Aztán egy diplomás-kuruzsló
 pénzeszsák fakerekű Fordját
 bővölte, s hordta a hiszékeny
 betegekhez a csodadoktort.
 – Akkor történt, hogy (mint a régi
 öregek mondták) seggen-vágta
 az ördög tüzes vaslapáttal:
 szerelmes lett egy tüneménybe.
 Ó, nem a teniszklubban, partin,
 Báden-Bádenben, Riviérán,
 nem Ófőméltósága bálján;
 ha jól tudom: fekete úton
 volt ama fakerekű Forddal,
 s úgy látta meg az Imádott Nőt,
 ott, Prügy határában a Drágát,
 amint a nyári verőfényben,
 lenge kantusban és mezítláb
 répát kapált a *kuzinjával*.
 O, meglátni és megszeretni...
 Istenem ... nyár... fény... fiatalság,
 sose látott gépjármű ... minden
 együtt volt ebben a Regényben!
 Mivel a Hölgy rokon-kapás volt
 s a morcos hajdúföld leánya:
 halljad az idill folytatását,
 hogy szól a családi rege:

Úgy esett:

tengeritöréskor.
 – Dirrel-durral, dudával, hörgő
 motorrobajjal, csattogással
 teltek meg a szürkülő pusztá
 kátyus dűlői. Kit az alkony
 kinn kapott a kukoricásban,
 a puffogó szerkezet láttán
 rejtőzködve guggolt a földre:
 „A fene enne meg a gyárját!
 Nízzed, Zsófi! Foglalni mennek!”
 Pedig csak a jövő bakája
 vonult a fakerekű Forddal:
 fülébe tíz maszatos mandró
 rikoitozta az irányt: merre
 van az Édes Hölgy *kúriája*.
 – Ó, a parányi, libafossal

kicifrázott tanyai udvar!
 Áll az Imádott Lény, mögötte
 ludak torlódó szerelvénye.
 Néz az Imádott Lény, hatalmas
 zavarában csatakos lábát
 összefeni, legszívesebben
 zsebre tenné (ha volna még zseb
 agyon-viselt egyszál ruháján).
 – „Vacsorázott már az úr?” kérdi
 könnyed bájjal (nyári lovagja
 neve nem jut eszébe).

Aztán...

lobog a subickosdobozból
 készült olajmécs, vizet forral,
 mászik a tyúkólba (halálos
 rémületében rúg-vág, verdes
 a baromfi nép s teleszórja
 a szép kisasszonyt tyúktetűvel).
 Paprikás fő a vassfazékban.
 Csevej a nyári Nagy Kalandról.
 Szerény teríték, szíves trakta.
 S az Imádott Lény párás szemmel
 s átszellemülten vakarózva
 lesi a lovagot, ki kéjjel
 falja a csirkepaprikást.
 – Kegyelmes olvasóm, ha eztán
 valami vad, tanyasi szexet
 képzelsz, csalódsz! A Hölgy – kinek
 apja, anyja és hét testvére
 otthon szunyái – csak akkor eszmél,
 akkorborul *bíborba arca*,
 amikor az éjfélel dűlőn
 elporzik az „ótomobil”;
 hogy a lovag evett, ivott, de
 még a kezét se fogta meg!
 – Egy év.

Lagzi.

Egy fiú.

Egy lány.

Mestervizsga negyvenben.

Addig?

Jó darabig bérelt odúkból
 hagyva asszonyt, gyereket, vissza-
 robog a Takta menti tájra;
 tömörgumis segédmotorral
 dűcűg a pénz után, veszélyes
 kontár-portyáit nem jelenti,
 túri az ismerűs vidék.
 – Harminchét nyarán tűzesgűpnél
 fűtű, azután őszűl Pesten
 tekerűselű az Orionban.

Két évre rá kunyhónyi házat
vásárol egy cigány családtól.
Táblát pingál: MŰSZERÉSZ MESTER!
S éjjel-nappal bütykölve várta
a fényes aranyidők jöttét.
Az aranyidők

helyett csak a
háború jött, és el is vitte,
felzabálta az újonc mestert.
Két bénult ujja miatt – vélik –
megúszta volna az egészet,
ha nem vakítja el a munka,
ha szétnéz a beteg hazában,
ha megtanulja, hogy mi illik
és nem illik negyvenkettőben.
Egyszer Bornagykereskedőék
megkérték a mestert, hogy flancos
kocsijukat, mit hadi célra
behívtak – vinné Debrecenbe.
Családi legendák szerint:
„Neve, kiléte megragadt a
magyar királyi sintérekben,
s mint zsidóbérencet hívták be
negyvenkettő júliusában!”
– Tíz-tizenegy

hónapig nyűtte
valamelyik tábori kórház
„dögszállító” kocsiját, mígnem
ujjai miatt leszerelték.
Gürcölt tovább a szelíd mester.
Csak modora vadult el kint az
ukrajnai hidegben; ő, ki
egy durva szót nem ejtett addig,
egyre cifrábban szidott mindent:
háborút, végrehajtót s főként
tisztjeire szórta az átkot:
„Fennhéjázó, szarházi, rothadt..
a jelzők dallamként vegyültek
el a kalapács ritmusával.
– De mert jól jön

a hadseregben
egy tudós ezermester-marha:
eljött érte a SAS-behívó.
– Háború-beli életéből
egy notesz maradt csak, s pár ócska
tucat-nyomtatvány: értesítés,
hogyan megkapta a Tűzkeresztet.

Éppen a lovas tengerész
kiáltványa után szökött meg.
– A kis házban nagy munka várt rá.

Utálatos egyenruháját
elnyelte az árnyékszék mélye.
(Későbbben, ötvenben, egy grófi
származású „budipuculó”
feljelentette a családot,
mondván: egy bujkáló magyar hőst
fojtottunk gáládul a szarba!)
Az apró műhely falát körbe-
tapasztotta, le kellett vágni
a hízót is.

A böllér-munkát
komor közönség nézte végig:
szakasznyi kozák felderítő
bámulta a kucu halálát.
Barátságosnak indult minden:
a forró sertéspecsenyéből
jóízút ettek a kozákok.
Barátságosnak indult minden:
a mester úr, pár szót gagyogva
elboldogult a katonákkal.
(Csak akkor dühödött fel, hogyha
a sereg nyomában tekergő
csapzott románok a csikkzsebben,
csupor alatt s asztalfiókban
kutattak fasiszták után.)
Barátságosnak indult minden:
házukba kvártélyozott Pável,
szakmabéli, szinte barátként
magyaráztak és mutogattak
egy ócska dinamó fölött.
Barátságosnak indult minden.
S egy éjjel dübögtek az ajtón:
jöttek, hogy „málinkij robotra”
hívják. Pável intett, hogy: menj csak,
estére itthon vagy, tovarís!

A „kicsi robot”
végtelenre
sikeredett.

Miközben fényes
származással s előnevekkel
vezérei, a vitéz bunkók
– már a legvégső pillanatban,
követségben érdemleges
megbízó okiratok nélkül –
MOSZKVÁBAN KAVIÁRT ZABÁLTAK!
– Eltűnt az exbaka, a mester.
A göthösök mind hazatértek.
(Köztük egy nyilas, fél tüdővel.
Művezetőként nyugdíjazták.
Igazgató csak azért nem lett

Ha nem tetszik a rendszer: jól berúgnak,
s kinek van kedve másnapos gyomorral
politizálni?

Ők azok, kik végső
leépülésig elsők a melóban,
hisz HAJTANAK, HOGY JUSSON PÉNZ PIÁRA.
A megszerzett bért gyorsan visszaadják,
VISSZAFIZETIK SZINTE SEMMIÉRT;
nem szennyezik a levegőt, hiszen
nem drága bűdös benzint vesznek érte,
hanem gyomorba való szesz-motalkót,
az sem az övék, azt is kipisilik.
– És mennyi, mennyi hasznót hajtanak:
belőlük élnek csaposok, pincérek,
pia-szállítók, üzletvezetők;
miattuk írók lebegtetik ríva
a nemzethalál setét lepedőjét
– jó pénzért, persze – értük hadakoznak
egymást lökdöső pszichológusok,
szociológus-had elemzi őket;
munkát adnak a végleg megbukott,
állást kereső medikus rokonnak:
az undort-keltő mérgeket beadni
nem szükséges „summa cum laude”.
S a fene tudná felsorolni: létük
mennyi mindenre adhat még okot.

A Megszállott mindezt nem tudja (vagy nem
akarja tudni), hát foggal-körömmel
küzd a gyógyulni akaró piásért!
Érettük túri el a zugivó
van-de-minek-vezetők mániákus
gáncsoskodását...

Vagyis: túrte EDDIG!

Újabban szinte elfeketedik
a dühtől egy-egy vad főnöki vétó
bárgyúságát rikoltva!

Így a bicskát
elszedtem tőle: még kárt tesz magában,
vagy megcsapol egy dísznek ittmaradt,
már semmihez sem értő bamba górét,
vagy egyszerűen belém mártja, mert
ÉN SEM HISZEM, hogy ebben a hazában
e VESZ kórházban kigyógyítható!
Nincs égen-földön gyógyszer itt, csak egy:
– bár szembe kelljen szállnod mindenekkel –
az absztinens-gőg, ami még segít!

*Lehet, Öcsém, hogy Te voltál a CSÁSZÁR,
ki kocsmákat tör össze, s ha akarja:
egy város jeli – s ha ellene ágál*

akárki is, azt felkeni a falra.
 – Lapát-markodban egy-egy nyomozóval
 meg is tapsoltad hős produkcióid:
 és jött a sitt – párban az elvonóval,
 jött Állam elvtárs: most pedig kigyógyít!
 Ha bős szándékát te komolyra vetted
 s jó partner voltál hókusz-pókuszában:
 gyógyultan ne légy gyáva rongy, ki retteg
 múltjától! A gyanakvók fókuszában
 – vigyázz! – ahelyett, hogy fejed lehajtod
 s a klub sarkában adnád az esendőt:
 húzd ki magad! Most vagy igazi bajnok!
 Erőd: az ABSZTINENS-GÖG!

Igen: erőd. Letisztult szívvel-aggyal
 figyeld: ez itt a MÉRTÉKLETES élet!
 Szádba szaglász a hivatalból Angyal,
 Főlebeszélő s kitartásról béget.
 Aztán berezdült kézzel hazavágtat:
 hála-piákból szívni bambulásig.
 Ne keress ott, fenn alkoholistákat:
 A PLEPSZ BETEG. ÉS TE. S MINDIG A MÁSIK!
 S hogy mentse lelki nyugalmát e rendszer:
 bizottságosdizik, új elvonókat
 kreál sebtiben, hol barbár szerekkel
 VÉRIG ALÁZ, ahogy leszokni nógat.
 – Itt: almabor, „Diana”, s Nagyfa végül,
 ott: Courvoisier, külföldi pezsgők!
 E szakadék szélén, hogy meg ne szédülj,
 ölel: az ABSZTINENS-GÖG!

Figyeld az asszonyt: exmárttr, repesve
 örvend neked, látványosan becézget,
 ám más tésztához szokott lelke-teste:
 azt lesi: mikor hagyod az egészet!
 Szegény, maga sem érti tán, ha orvul
 piát felejt előtted: hátha újra
 vedelni kezdesz s MINDEN ROSSZRA FORDUL:
 ökelme ismét MÁRTÍR lesz, a „durva,
 részeges állal áldozata”, „fáradt
 megkínzott nő”, ki sírdogálva ÉJI
 RÉM TETTEIDRŐL REGÉL – „Ó, gyalázat!” –
 holott EGY HETE NEM LÁTOTT a lédi!
 – Míg visszahúzna: csökkent szokás, lelki
 erődtől ijedt, válni-kész hites nő:
 minden álságos mocskot elviselni
 segít: az ABSZTINENS-GÖG!

Régi brancsodból ezután kizárnak.
 Am addig is figyeld a hőzöngőket!
 Ha kigúnyolják absztinenciádat:

*fizess nekik – pénzed van – ITASD ŐKET!
S figyeld a groteszk szökdelést a mámor
grádicsain: ELŐBB víg lesz a káder,
MAJD über-okos, ÉS KAN a javából,
ki minden csöcsös szukának aláver;
AZTAN zokogva elátkozsa tetves
családját, vérét veszik, látja bárki;
MAJD nagy magyarként nagy lélegzetet vesz:
a „Székely himnusz” bőgi... s megy okádni!
– És kész, Öcsém! Pajzsod lesz, amit láttál!
Orvos várhat, nejed potyára kárpál,
leszólhatnak a kocsmába igyekvők:
erős maradsz! Hiszen te vagy a CSÁSZÁR!
Trónod: az ABSZTINENS-GÖG!*

(1982. december)

Vén Kacor

(Berda József nagy magyar költő végre felolvashatja gyönyörű versét hajdani imádottjának, majd rövid villamosút után kivonul az URH, a Gyűjtőt és Párját minden létező hatóságnál gáládul feljelentik, s befejezésül: garázdaság bűnében találatnak vétkesnek.)

„Magyar írók Szövetsége
Elnökének
Budapest

Kedves Darvas Elvtárs!

Namé- Tájékoztatásul mellékelten küldöm
Hivatal nyi Géza elvtársnak, a Tájékoztatási
szövegíróval vezetőjénél a cs Zoltán által
kapcsolatos levelem másolatát.

Elvtársi üdvözlettel
H. K.
elnökhelyettes”

Részlet a levélből:
„... A TV mindenesetre örökre kitiltja
Sós Zoltánt az esetleges szereplésből, és
eltekint az általa írt szövegek előadásától, és
megtiltja

belépését a TV épületbe. Ugyanilyen
intézkedéshozza Rádiós, és döntésünkről
értesítjük
Aczél György elvtársat is, hogy a
művészeti
egyéb területeken lépjenek fel Sós ellen
...

Bp., 1965. július 21.

Elvtársi üdvözléssel
H. K. s. k.”

Imádom ezt a ronda Vén Kacort.
Pengéje puklis hátát, csőre görbe
csalafinta kampóját, mit ha bágé
civil kezel: igencsak összevissza
kaszabolódik, mire észbe kap.
De nézd, mit tud a szakavatott kézben:
ha kell, szőlőt metsz vagy gyümölcsöt olt,
díszes fűtykőst farag, öreg tülökre
csipkefinom ábrákat vés a csőre.
Sűrű ételhez hirtelen kanálként
használhatod lapátnyi görbe hátát.
Lángban-fürdött éle mérges kelést nyit,
ha azt kiszívta már a hagymahártya.
Szerszám: szíjat hasítani, nyulat nyúzni,
sánta birkát körmölni – s becses műszer
hízásra szánt kandisznót kiherélni:
ne rontsa „búgás”, (ó, szent tőke-pörkölt!)
Rettentő fegyver felhergelt legények
dacos markában a kocsma előtt.
– Hatvannégyben vehettem. Jó sokáig
zsebemben hordtam, vaskos, minden
eszközömmé vált, ahogy kiismertem
élet-hegyét, fogását, praktikáit,
s oly művészettel forgolódott: már-már
evvel akartam levest kanalizni!
Most itt álmodik a rátarti svájci-
s góliát-kézhez mért szovjet rokon
között, és lábuknál: „Due buoi”,
a „Két ökörhöz” címzett kis kacor.
– Imádom ezt a ronda görbe bicskát.
Imádom: mennyi megaláztatástól,
börtöntől mentett meg Ő-kacorsága
egyszer, avval, hogy ZSEBEMBEN MARADT!

„Hozzánk jön Máli! Megérkezett Máli!”
– hatvanöt nyári délutánja pezsdül!

„Láthatjuk végre Málit!”

Elfogódott
 kultúr-muftik s fennköltén csácsogó
 írástudók hódoló gyűrűjében
 fénylik Máli, a lírai nagyasszony!ddd
 Ady becses költőtársa, ki néki,
 „nagyszerű nőnek” versciklust ajánlott,
 (s meg is kettyinté – tartják a legendák),
 itt ül, itt trónol, most jött az USA-ból,
 s mert onnan jött, hát dupla áhítattal
 lihegik körbe a hajbókolok.
 – Csak Berda Jóska bátyánk nyugtalan!
 Motyog magában. Erre-arra járkál,
 („mint fájdalom az izraelitában”).
 Kívül kering a rajongók tömör
 élő falán, mind reménytelenebbül.
 „Nem férek hozzá! Nem vesz észre Mali!”
 – dűnnyög, kezében kockás irkalap:
 negyed százados testes Berda-ének,
 Hozzája írta rég, az ünnepekhez,
 meglepetésnek szánta, a nagyasszony
 nem ismerheti: a vers születése
 közben az Újvilágba távozott...

Nem történt volna semmi, semmi baj:
 ha elmondhatja versét Józsi bátyánk;
 ha nem szigorlat után van a párom
 (ki a nagyasszonyt kávéztatta buzgón);
 ha nem iszom a vizsga sikerére;
 ha ott hagyom az egészet a francban;
 ha nem hagyja ott a jenki stóláját
 az ünnepléstől elbódult nagyasszony;
 ha párom, Céna, nem Céna –

ki menten

STÓLAVIVŐ CSOPORTOT alakít.

A vezér ő lett (lábán bőrsaru,
 díszöltözéke: egy szál mini-kantus),
 követi Berda borvirágos orral
 (gálaruhája: egy bokára rogglyant
 vászonpantalló, csapzott ingkabát) –
 mögöttük én, egy kissé ingadozva
 (alkalmi culám: egy kopott trikó,
 mucsai farmer, s szűk zsebét kinyomva
 a kérdőjellel görbült Vén Kacor).
 – Hogy feltűnésre méltó kis csoportunk
 miként jutott át a Gellért Hotel
 portáján, ma sem értem.

Átjutott!

– Elegáns szófán hever a nagyasszony.
 Fejénél Berda, szék szélén csücsülve,
 megilletődött diákként dadogva

mondja a verset, végre, itt a címzett;
 nyolcvan esztendő ráncai mögött
 a hajdani szép nő, „verselő asszony”!
 Ó, PILLANAT! Ó, CSEND! CSODÁRA VÁRTUNK!
 S ha nem jön, jöjjön egy üveg Ballentine’s,
 s nagy adag viszki legyen a pecsét:
 e lírai nagy pillanat pecsétje!
 – De se csoda, se pia, csak szemérmes
 ásítás a kísérők egyikétől,
 pillantgatás a bejárat felé.
 A tébláboló költőt közrefogva,
 kinek göcsörtös térdéig se ért fel
 – szemünkben – eme távolba szakadtak
 dollár-szagú, fanyalgó csapata:
 mérgesen odahagytuk a Hotelt.
 – Berdát a Paksi Halászcsárda várta,
 minket féléves hazánk: Óbuda.
 – A Sátán műve volt a Duna-parti
 villamoson, hogy eszembe jutott:
 szemben, a P.-ben épp akkor veszi
 megzenésített versemet a tévé:
 hát uccu, legyünk részese mi is!
 Hátam megett két polgár-hergelő
 kötet, jobbomon: Cérna, míg zsebemben
 a csendesen meglapuló Kacor –
 így várt bennünket a GARÁZDASÁG!

Hogy versem miként virnyíkolta el
 a harsány művésznő – a fene bánta:
 testvéri finn lányok, fiúk körében
 védtük a rendszer bömbölő hibáit,
 dicsértük nemes nagyvonalúságát;
 s hogy KÉT ÓRÁVAL a zárás előtt
 kezdték a népet kifelé terelni:
 bizonyítandó gavallériánkat
 (ne mondjon rosszat rólunk a rokon)
 felkerekedtünk párommal kegyes
 félórát kérni a P. főnökétől.
 Ám hosszabbítás helyett halk szitok jött,
 meghökkenés, majd ment a cifra válasz,
 szó szót követ, rendező rendezőt,
 a hangmagasság felszökken. Haragvó
 PÁROMAT durván LETEGETIK többen,
 tőlem tizen kéri az igazolványt,
 mire beintek a civil csapatnak.
 Ki vagy te? és te? – zeng az irodában!
 Kakaskodás! Óvatos lökdösődés!
 S mert így sem látnak dokumentet: frissen
 riasztanak egyszerre két URH-t!

(S jaj! A zsebemben ott volt a Kacor!

Ha egy picit is törte volna bőröm
figyelmeztetően és én érte nyúlok
s előkapom, hogy nekem ilyen is van ...
Mi történt volna édesistenem!)

Az URH-s alhadnagy – egyedüli
normális ember ott – hogy átlapozta
igazolványom: hazaengedett!

„Miután Sós Zoltán megzenésített szövegét,
amelyet egyébként feleségem adott volna elő,
a tévé vezetői a műsorból kihagyták, olyan
megokolással, hogy azt, huligánokról lévén
szó, a P. közönsége célzásnak tekinthetné, mi-
nősíthetetlen hangon ordítózva szidalmazni
kezdte feleségemet. A következő kitételeket
használta: Rohadt kurva! Ócska tetű! Tehet-
ségtelen felkapott tyúk! Ezek voltak legeny-
hébb kifejezései. Tanúk erre: R. L. P.-igazgató,
P. B. munkatárs, G. L. gyártásvezető.

V. K.
művész”

Micsoda sértés aszalthatta azt a
veszett csoportot, látva, hogy simán
elballaghattunk párommal. Dühük
csak fokozódott másnap. Összehívtak
gyorsan egy dörzsölt munkaközösséget,
s gyakorolva a legnagyobb magyar
tömeg-szokást: kéjesen kiagyalták
a megingathatatlan FELJELENTÉST.
A főnök úr, a főfőfeljelentő
vitte a prímet – mondják – mintha titkot
kendőzött volna felháborodása,
s a piszkos irat hangja is olyan,
mintha a szerzők REJTETT VÉLEMÉNYÉT
sugározná át személyemre, gyáva
SZÖVEGÜKET NEKEM TULAJDONÍTVÁ,
hogy: „A kormány tagjai tehetetlen
hájpacnik, hogy a tévé csupa szart ad!”
És annyi ritka jelzöt, ízes átkot,
cifrábbnál cifrább szitkokat talált ki
e kis közösség, hogy azóta abból
élek, az az én SZINONIMA-TÁRAM.
– Kész volt a nagy mű, mit megszülni százszor
nagyobb gyönyört okozhatott a szexnél,
és biztos ami biztos: vagy tizenkét
címre postázzák, küldöncök loholnak
rendőrségtől a minisztertanácsig!
– A Hivatal, ha iratot kapott

munkálni kezd, a gépezet beindul:
idéz, kihallgat, büntet és kizár!
KIZÁR! Igen? Azt hittem, túlhevül
s berág a szorgos Hivatal motorja,
mert rádöbbsent, hogy nincsen főnököm,
nincs, ki nyakamba FEGYELMIT AKASSZON,
s mert épp nem voltam tagja semminek:
micsoda méreg! NINCS MIBŐL KIZÁRNI!
Lettünk hát példás RENDŐRSÉGI ÜGY!
– Juszticia engem ezer forintra
taksált, Cérnát nyolcszázra!

Ha maradt

kesernyés íz e felfújtt zűr után, az
csakis páromnál. Vérig sértve zsörtölt:
hogyan ő kétszázal kevesebbet ér?!

A Határozat Indoklása:

„A fenti cselekménnyel a garázdaság szabálysértését követte el és ezért a rendelkező részben meghatározott pénzbírsággal sújtottam. A cselekmény súlyossága ellenére az elzárás kiszabását azért mellőztem, mert figyelembe vettem, hogy nevezettel szemben ez idáig még rendőri eljárás nem volt..

Bp., 1965. szept. 17.

dr. L. A. r. őrgy.
szabálysértési ea.”

Záradék:

Szeretteim! Hiszem, hogy fog az átkom!
A főnököt, a főfőfeljelentőt,
a feddhetetlen kádert sittre vágta!
Hatalmasakat sikkasztott! Ma is
börtönben ül talán s a zárkatársát
jelenti fel, hogy teljék az idő.

A vitrin polcán, társai körében
meggömbülve röhög a VÉN KACOR.

(1983. október)

Nápolyi Kasza

Lehel Eszternek

(A Gyűjtő nevezetes késével Nápolyból indul, megjárja az alvilágot, majd kígyómarással elvonókúrára röpíti a Mentő, minden orvosi igyekezet *ellenére* meggyógyul, végül harsányan becsméreli az Ady által feltalált – ám napjainkra elfajzott – Magyar Pimodánt.)

X KÓRHÁZ Pszichiatriai és
neurológiai osztálya,
Budapest.

Igazolvány

Sós Zoltán, lakik: (pontos cím)
Anthaethyl-kezelésben részesül. Alkohol- vagy
ecettartalmú ételeket és italokat ne fogyasszon.
Rosszullét esetén a beteget kényelmesen
le kell fektetni és orvost kell hívni.
Célszerű Coffein, Pulsotyl, Sympatol, Tetracor,
injectiókat
esetleg Lobelin, Sporactin, B L és C-vitamin
adni és szénsavoxigén-keverék belégzését alkalmazni.
A rosszullét tünetei: kipirult arc, kidagadt szemek
nehézlégzés, szapora pulsus stb. –
Bp., 1974. okt. 17.

Dr. Olvashatatlan
osztályvezető főorv. h.

A Kasza szülőföldjén

Szarunyelű rugós bökő. Kinyitva:
háromszáznegyvenkilenc milliméter.
Minden – magára csöppet is adó –
olasz vagány ilyennel hadonászik.
A maffiózók által „csendre intett”
áldozat átvert mellkasa felett is
– mert éppen nem lupara tépte péppé –
hasonló tarka markolat mered.
– Hatvanhét őszén, Cérnával szereztük.
Nápoly ordító csempésznegyedét
jártuk órákon át, két telhetetlen,
latin csodákat habzsoló.

Emitt
ólomfürtös nehézbúvár-ruhára
alkudtunk hosszan, aztán távolabb
halászbárkát akartunk mindenáron,
mikor szemünkbe villant a Kasza.
A törpe bicskák között olyan göggel
trónolt a rozzant bódé asztalán,
hogyan elfeledtünk minden póri alkut:

adtuk a lírát s mienk volt a kés.
 Zsebben Kasza, hónunk alatt fonott
 gyékény-kehelyben kotyogó butella,
 – vidám kedvű, megkésett nászutas pár –
 így bóklásztunk a tálján éjszakákban.
 A nápolyi éjféli kikötőtől
 (hol mázsás kurvák búvölték a nyálas
 pónemű jenki tengerészeket)
 Pompei, Capri, Amalfi és Sorrento,
 és végül Róma kiskocsmáiban
 ingereltük harsány ovációkra
 a testvérünkké fogadott tulajt:
 hazai, moslék-konyakon edződött
 pléh-bendővel úgy nyakaltuk a pihe-
 könnyű, száraz Chianti-borokat.
 – Ma már borzongva írom: eldugott
 sikátorokban, külvárosi füstös
 borozók mélyén olyan otthonos
 bátorsággal mozogtunk, mintha titkon
 páncélköpenyt varázsolt volna ránk a
 böhm-bökő, a Nápolyi Kasza.
 – Hit az emberben?

Ma hitetlenkedve
 látom magunkat a reptéren is.
 Hol volt még akkor röntgen, motozás,
 zsebben lapuló budikulcsra rémült
 vész-vijjogással csapó készülékek?
 A farzsebem fölött arasznyira
 virított a kés, míg másztunk a gépre,
 s a felhők felett kipattintva kolbász-
 katonát szabtam páromnak, s a bájos
 sztyuárdesz csak mosolygott szelíden.

Boldog idők! A mind cifrább pofákat
 vágó erőszak fintoraitól
 fásult ember kuncog s fantáziái:
 mily gyerekjáték lett volna előre
 sétálni eme Nápolyi Kaszával,
 és gége-táján megcsiklandva, halkan
 a tikácsoló kapitány fülébe
 búgni (mert éppen Kína volt a heppem):
 „Kanyar, fiúk! Az útirány: Pekingi”

Alvilági portyán a Kaszával

Szarunyelű rugós bökő. A vitrin
 kivételezett dísze. Kímélendő:
 végleg kinyitva fekszik. Meztelen
 pengéjét már nem babrálhatja barbár
 köröm, nem pattan, pihen a rugó.
 – Bezzeg, nagy úr volt! Nélkülözhetetlen.

Bátorságom mankója. Alvilági
portyáim örök hónaljtokos társa,
mikor a kért, ám nem várt Engedély
bűvöletében morcos nyomozókkal
csavarogtam a bűnözők nyomán.
Hogy miért mentem velük?

Krónikási

mániám miért épp a kiberek
felé tuskolt? Ki tudja. Tán azért, hogy
a gumibot legömbölyített végét
volt már szerencsém „megkóstolni”: hadd lám,
mi van a másik végén, a fogantyú
felől milyennek tűnik a világ?
– Jártuk a pesti éjszakát a hozzám
békült zsarukkal. Hallgatólagos
engedelmükkel – mondanom se kell – a
kezem ügyében ott volt a Kasza.
Örömömre még ők is megcsodálták.
„Marad a gyerek – mondták – s legalább
van valakinél fegyver is!” A dörzsölt
vén rókák rendre a fiókban hagyták
a hétlövetű „jézuskát”: „Naná:
még megbugázzák a rossz emberek!”
– Jártuk a pesti éjszakát, a mocskos,
ám csillogóvá sminkelt mulatókat.
Mert az-időben hódított a sztriptíz:
láttuk a hájas vetkőző babák
előtt a guta-veres arcú polgárt,
hagytuk őket, élvezzenek, csak egy-két
kiskorúnak tűnő frivol leányzó
(kit lelkes digók masszíroztak éppen
kívül és bévül) kiléte iránt
érdeklődtünk. És egy-egy ismerősnek
tűnő névnél a szigor megbicsaklott:
„És a papa foglalkozása?” – görbült
a taknyos csaj felé a tiszteletben,
munkában öszült nyomozó tiszt, s hozzám:
„Muszáj, komám, mert jön a telefon!”
Éjszakák, kocsmák, pályaudvarok,
rejtekhelyek, bravúros elfogások.
S végül a bűntény: rablás és nemi-
erőszak, melyben végre óriási
szerepet kapott a mammut-bicsak.

Két nyomozó tiszt nyűtte napok óta
tesztekkkel, fondor fogásokkal, csendben
s plafont-szakasztó hangon a vezért:
a bűnjelet: karórát követeltek,
ám nem vallott a megátalkodott.
– Félrehúzódva figyeltem a párbajt,
a patt-helyzetbe csúszó óra-játszmát,

s én béna civil, már-már nyámnyilának
tartottam a két híres nyomozót.
Nem sejtve persze, hogy mi fogja vissza
őket: hogy a túltengő törvényesség
kozmetikázott szelleme közöttünk
lábatlankodik láthatatlanul,
s tenyérbe zárja azt az egy hiányzó
fergeteges frászt, nagybüdös pofont,
ami azonnal megoldana mindent,
mit elmulasztott a bűsz lelkizés.
– Ma sem tudom, mi történt: tán a tálján,
szúrásra szánt gyiloknak tett be végképp
az önvédelmi töketlenkedés:
egyszerre ott volt kezemben a bicska,
kipattant! s hallom tulajdon hangomat:
„Heréljük ki!”

Két rémült, kába kíber
méltán hitte, hogy elment az eszem,
agyamra ment e hernyótalpas élmény,
orvosért lódult – s hápogva megállt:
a szörnyű penge láttán nyílt a rabló
– ki késsel támad, késtől fél –: visítva
köpte: az órát hol rejtette el.

Delírium

Tarka nyelvű böhm-bicsak. Ha teljes
odaadással szolgált is sokáig,
a kilenc éve pirkadt kerge hajnal
miatt – kis híján – sittre juttatott.
– Már benn ültem az URH-s határban,
már kóistolásra felkínáltatott
két gumikolbász gömbölyített vége,
s akkor a bölcsebb URH-s zsaru
(áldassék érte) rádió után nyúlt:
„Ütleg nélkül is veri ezt az Isten
eléggé! Mentőt! Kórházba vele!”
– Hogy mi volt addig?

Könyökünkön-jön-ki-
piás mesék, emberi szétesések
évkönyvéből egy bizarr fejezet:
Előbb a család hagyott ott, s „radar
agyamra” borult hályog. Végtelennek
képzelt erőm is csendben elszivárgóit,
mint tövis-szúrta tömlő levegője.
Egyszerre mondtak fel nékem: a hitves,
s vele szinkronban idegrendszerem.
Elég, elég a megpróbáltatásból!
Az aggodásból: merre is vagyok?
Hogy egyik héten harckocsi zötyögtet,
kételtű hátán Dunának megyek,

majd árvíz híre sodor el napokra,
vagy légturbinás harci gép ölében
ugratnak át a „halálküszöbön”...
És mindig úton: gyárban, alvilágban,
bányák mélyén, deszantos átkelésen,
munkásörök közt, hadgyakorlaton,
s találkozáson, anekdotán becézett
napokig tartó vidéki tivornyán ...
S a szesz, mi addig biztos szárnynövesztő
szered volt, minden nyűg feloldozója:
egyszerre mérge lesz, parancsolod!
Még nagy a szád – s egy éjjel arra ébredsz,
hogy delírium fog veled kezét,
s e kézrázás, ez undok reszketés
védhetetlenül markodba telepszik;
neved se tudod leírni, s azon túl:
rezgőcsárdást jár ujjaid között
a drága pénzen váltott féldeci,
s ha MEGLÁTOD, hogy LÁTJÁK reszketésed:
kezed magát függetlenítve, annál
elkeserítőbb vitustáncba kezd.
Úgy múlna el, ha innál, ám de nem tudsz
inni, oly vadul ugrál a pohár!

Jaj, így eszméltem én is hajnalonta.
Írány a meghitt piaci lebuja,
hol hasonszórú társak közt a szegény
elszáll, s ha nagyon táncolna a kéz:
„Kilötyögtetni bűn!” – a szent csapos
söröskorsóban méri ki az első,
alapozó-megrázó féldecit.
(Egyszer az öblös krigli sem segített,
hát – buzgó gyermek béna öregapját –
megitatott egy „tagjelölt” piás.)
ÉS ELJÖTT ÉRTEM AKKOR AZ AZ ASSZONY!
– búcsúztathatnám életem szivornyás
szakaszát lila lírai dumával:
a fene se jött értem! Én lopóztam
Hozzá a kihalt gyári rendelőbe,
alkoholmentes írt keresni rángó
végtagjaimra.

Drága pillanat!
Ö kecses, kedves, rezzenéstelen
tündér-kezével írta a receptet,
útlevelem a józan lét felé.
– Szentséges Isten!

Életem során,
ha egyszer visszatérnék az imához,
dicséretedről tégy le! Én csak ŐT
hallelujázom reggel, délben, este,
Őerte száll majd hozzád a fohász!

Hisz Ő szívemben az az egyszem orvos,
akit emberként tisztetek, akit
– gyanakvást, undort mellőzve – imádok;
NEKI köszönve absztinenciám,
feltámadásom, humorom, magányom,
NEKI köszönve minden jót, NEKI,
NEKI... s annak az apró MŰHIBÁNAK!
Jövő imáim, esdekléseim
malaszttal-teljes Doktornője pajkos
bohóságból elfeledte közölni,
HOGY E GYÓGYSZERRE INNI NEM SZABAD!

Pirkadatkor a piaci lebujbán,
baráti körben konyak-kísérettel
nyeltem le csoda-medikáliámat,
s hogy bizton hasson az orvosság: gyorsan
utána dobtam még egy adagot!
Nem történt semmi említésre méltó.
A kezem tovább reszketett,

viszont
a pulton a poharak sorbaálltak
és egy stampedli parancsára körbe
bukfencezték a lucskos pléh-arénát.
A kezem tovább reszketett egész nap.
Ám a szép gyári könyvtáros leánynak
három buksi-feje volt, úgy kacscintott.
A kezem tovább reszketett, miközben
az óbudai koszos piacon át
pisztrángos hegyi patak csobogott.
Egy egész hétig szedtem a bogyókat.
Egy teljes hétig rángtam és szlopáltam.
Egy bódult hétig varázs-mozi voltam.
S egy hét után megbolondult a gép:
A vetítő-masina mind merészebb
snittekkel élt és önkedvére pörgött.
A torz torzabb lett, a rém rémesebb.
A szörny-etűd mind ellenemre fordult:
ámuldozó nézőből főszereplő
lettem, hol hős, hol szenvedő alany.
Kezem csak járta változatlanul,
majd csatlakozott táncához a térdem,
hogyan

AJTÓT TÁRTAM A NÉGY MARSLAKÓNAK.
Ember-formában jöttek. „Csüccs!” – makogtam
s szemelt rizlinggel kínáltam meg őket.
Kimérten ittak, s telepatikus
úton-módon hosszasan eldumáltunk.
Mutattak pár kozmikus marsi trükköt.
Álmom: az antigravitáció
titkát „fejembe súgták”. (Formulája
– sajna – azóta kiment az eszemből.)

Mindez azért – mint közölték – sokáig
vizsgálgatták e sárteke lakóit,
mígnem engem találtak érdekesnek
az első földi kapcsolatra, mert:
rajtam kívül mindenki hazudik!
Snitt.

Mexikó. Vezérünk: Pancho Villa
jobb kezeként elfognak és kikötnek.
A felégetett hacienda pernyés
sarkában körém coloradók állnak:
csócsált bagóval köpnek szembe, négyen
coltokkal lőnek célba rám, az ólmok
tompán csapódnak mellkasomba, mégis
élek, élek! Másik hat Colorado
késekkel próbál kivégezni: érzem,
amint reccsen a pengehegy a bordán,
s ahogy hidegen becsusszan a húsba!
Snitt.

Palermóban vagyok.

Maffiózók
ellen harcolok immár évek óta.
A „tiszteletre méltó társaság”
szintén vadászik rám. Csapdába csálnak.
Szörnyű végre ítélnék: viperákkal
bélelt verembe dobnak, én üvöltve
hadakozom – jaj – a fertelmes férgek
testét tiporva, mégsem győzhetek:
a „főkégyó” lábamra csavarodva
jobb térdem alatt belémmar!

E PERCBEN
RIASZTOTTA A SZOMSZÉD AZ URH-t.
Hisz markomban a Nápolyi Kaszával
harcom az éji lépcsőházban vívtam;
hisz úri házunk kora-hajnali
előtere volt Mexikó s a pince
avanzsált harsány vipera-veremmé,
s a gyalázatos „főkégyó” mi más volt:
pacuha fürdőkabátom öve!

A két kaján mentős szirénaszóval,
„súlyos kígyómarással” röpített a
legközelebbi zártosztály felé.

Elvonókúra a zártosztályon

Szarunyelű rugós „szike”. Be jó, hogy
nem jött velem a Pszichiátriára:
megmerült volna egy-két ápolóban,
kik úgy kínálták a csupornyí gyógyyszert:
„Nyeljed, szaki, mint kacsa a nokedlit,

vagy én tömöm a szádba az egészet!”
Kivétel az a szép fekete asszony,
ki két napon át etetett kanállal,
rángó kezű, szégyen-gyötörte „bébit”,
kinek különben felkopna az álla
magukba fordult közönyös piások
s a szelíd, bamba bolondok között.

Mi mindent „látott” volna az a bicska!
A főfejszét, a tudós, ősz Professzort
soha: hisz én is úgy láttam: futólag;
a mész pipit, a Doktornőt igen,
vele sikerült háromszor beszélnem.
(Ez volt a lelki triccs-traccs.) Több szeánszot
nem kívánhattunk tőle, hisz szegényke
úgy mozgott ott, akár egy másnapos,
akárha férje részeges vadállat
lenne és rendre elagyabugyálná.
S „látná” a kés a kleptomániást is,
ki dög-büdös nedvező-sebű lábát
vonszolva indul éjelente lopni,
ágytól ágyig, csomagtól csomagig.
Láthatta volna: miképpen telik
a zártosztályi csiga-csoszogású
idő s a lakó mint szórakozik:

Nyolc-tíz beteg (jónevű narkománok,
alkoholisták, néhány eszelős)
laza csordát alkotva vánszorognak
a társalgó-hodály kopott kövén
reggeltől délig, déltől vacsoráig,
faltól falig – és közben értekeznek.
A téma gazdag: tévé, kaja, kártya,
történelem, művészet. Bölcs viták
váltják egymást a bárgyú ugratással.
A törzstagok századszor elmesélik
a lebukás előtti éveket:
az ápolók, szolid jatt ellenében
mint hozták össze a piásokat
az alsószinten őrzött, telhetetlen,
örökké sárló nimfomán csajokkal.

– A lomtár-nászszoza ma újra lomtár,
unalom-űző hecc azért adódik.
Ajtórésen át meglessük: milyen
magasra dobja dilis haverunkat
a hugyoztató vad elektrosokk;
a fürdőbe az elfekvőn keresztül
vezet csak út, s van mit szemügyre venni:
drótháló mögött vicsorgó, leépült
emberi roncs, lábatlan ágyakon

szelíd örültek mázolja a falra,
arcukra saját ürüléküket.
– A nagymenők, a mindig visszatérők
„kigyógyító” kúrája sem akármilyen:
kezükben kedvenc vödrökkel szelíden
tűrik a szúrást, s megkapván a mérget
muszáj-kocsisbort isznak egy pohárral,
egyszerre futnak „gyógyulni”, a mosdó
rejtékében készséggel körbeülnek,
s a gyógyítás dicsőségére: egymás
gyomortépő kínját bámulva, nyögve,
fulladozva hánynak, csak egyre hánynak!

Az Elmeosztály eltetvesedése
(csak fejtetű – nyugtattak – semmi cirkusz!)
után egy héttel következtem én is.
Felcsiholni a szesz iránti undort
háromszor kezdtek gyúrni „gyógyítóim”:
orvosságokkal elhódított böndöm
föleszmélt kéjjel fogadta magába
a belém diktált pohár kövidinkát,
eszébe sem volt megtörni.

Hiába
hajtogattam, hogy én a bort a múltban
csak kísérőnek használtam – töményhez,
a méla ápolók mély megvetéssel
próbáltak újra „berobbantani”.
Végül,

mikor a költségemre rendelt
kommersz konyak után szíven nyalintott
a gyilkos gyógyszer által megidézett
tüdőfeszítő, taglózó halál,
mint aki büszkén s jól végezte dolgát
– harmincöt napos fogsággal mögöttem –
eleresztett a PSZICHIÁTRIA.

Gyógyulni vagy újra piálni?

És kiléptem a kórház kapuján.
És csak azért nem vágtattam az első
talponállóba jól lerészegedni,
mert ama hála-kópertákba zárt
kevéske pénzem imént vágta zsebre
az ápolóbagázs s a Mész Pipi.
– Elindultam a „nagy nihil” felé:
se hit, se jövő, se család, se semmi!
Titkon talán az nyugtatott: se baj,
beteljesedik rajtam is a jóslat,
mit mész pipik és ősz professzorok,
hivatalnokok, statisztika-gyártók
sugalmaznak még akaratlanul is,

hogy nincs remény, hogy úgyszincs gyógyulás
Tudat alatt – lehet – hatott e maszlag,
az országos tömegszuggesztio:
hogy e betegség JAJ BE NAGY BETEGSÉG!
nemzeti átok! örült sorscsapás!
s kit érdekel a jövő, hogyha úgyis
visszaesek a reszkető pokolba,
s mert ilyen mocskos tortúrára többé
engem nem cipel se Isten, se rendőr:
én, „nagybeteg” okosan, elvegyülve
ahogy kell, majd csak elpiálhatok
az üdvözítő, ödémás halálig!
– Miért ne tenném?

Kölcsönös a játék,
s farkát rágó kígyó a „küzdelem”.
A példa itt áll (tántorog) előttünk:
vadászlovakban a nagyságos elvtárs
HÜLYÉRE ISSZA MAGÁT, miután
tegnap egy újabb „anti-bizottságban”
verte az asztalt, hogy a dolgozók
HÜLYÉRE ISSZÁK MAGUKAT!
Pimaszság!
Szankciókat! Nagyfa! Nemzethalál!

Egy nap – véletlenül – nem szedsz be gyógyszert!
Várod a bajt: de semmi. Tíz napig
hosszabbítasz. Majd eltelik egy fél év.
Még félsz, gyanakszol, hátha, ezután ...
De nincs szeszéhség, kóborlási vágy,
de elmarad a beígért dühöngés,
nem rágod le a falról a tapétát,
és véresre sem karmolod magad;
nem szúrod le a szomszédot (pedig
megérett rá) – hogy legyen pénz italra.
Rájössz, balek, mint annyi más dologban:
rettenetesen átverték megint!

Ezért (vagy éppen: ennek ellenére)
mint engedelmes marha, hű magyar
nyugodtan visszaeshetnél, de, lám csak,
észreveszed: MINDENKI ERRE VÁR!
Akkor, valami addig ismeretlen
belső tartás, kihívó CSAKAZÉRTSE,
és gőg, igen GÖG bimbózik ki benned:
„Na, úri banda! Lássuk hát, ki győz?!”
– És körülötted hűlni kezd a légkör.
Még leközlnek, hívnak erre-arra,
még várakoznak.

„Túl nagy a pofája,
csak-csak feladja majd!” Fogadkozó,
gyengébbeket segítő absztinens

írásaidnak itt-ott helyet adnak:
ha megtörsz, annál nagyobb lesz a szegény!
Türelmük fogytán: késik a bukás.
A kölcsönért kuncsorgó, megalázott,
visszatérített iszákos helyett
– kalácsképén leleplező vigyorral –
egy józan lélek bámul szembe velük,
s nyilvánosan merészel fintorogni
az irodalmi cefreszag miatt.
Utálnak, mert egymással összenézve
nem tudnak rajtad KEGYET GYAKOROLNI:
„Szegény! Izgalmas dolgokat csinál, de
rojtosra itta az eszét. Segítsük!”
Mellőzni kezd a pohos műparaszt.
A kiadói pubik pipiskedve
hiányolják a másnapos katarzist.
Hitegetnek: fontos kéziratod már
igazgatói asztalláb-alátét,
ám a diri tüntetően megölel.

Ők azt hiszik, hogy kikészítenek:
te egyre többet dolgozol – azért is!
Ők azt hiszik, hogy elnémítanak:
holott erőd növekszik s ellenükben
a megtartó s játékos ABSZTINENS GÖG:
de jó is lenne fogni azt a bicskát,
s e vak módjára tántorgó hazában
tolláskodó egynémely pályatársat
(lektor-pubit, packázó szerkesztőket)
istentelenül megkergetni egyszer:
viduljon a szarunyelű rugós kés,
hadd szellőzzék a Nápolyi Kasza!

A „Magyar Pimodán”

Utálsz, haver, te gyenge muzsikás,
mert nem rókázom körbe a világot?
Nem hányom szemközt azt a pár kitartó,
gyógyíthatatlan „költészet-rajongót”,
ki kapható még a vershallgatásra,
ki találkozókon szent borzadállyal
lesi a taknyát eresztő poétát,
s kit addig-addig idomítanak
szőlőbirtokos szövegmagyarázók,
míg velük együtt kénytelen hadarni:
AZ A NAGY MŰVÉSZ, AKI FOLYVÁST RÉSZEG
S VÁJT FÜLŰ CUNCIK BIZARR GYÖNYÖRÉRE
KARVASTAGSÁGNY1 SUGÁRBAN OKÁDIK,
AZ A NAGY ÍRÓ-KÖLTŐ – S HA NETÁNTÁN
ÖSSZE IS SZARJA MAGÁT: KÉSZ ZSENI!
„Óh, Ady! Baudelaire! Magyar Pimodán!”

(Emelkedett sorok az egykori „emberarcú zsarú”, az „igaz ember”, a „nagy sómén” – vagyis „Vergilius elvtárs” emlékére, aki a Gyűjtőt hajdan végigkalauzolta az alvilágon, majd író-olvasó találkozóin, s aki

még holtában is proletár maradt.)

„ ... Úgy érzem, ezzel a találkozóval ismét
közelebb hoztuk számukra a szabad életet...
Külön köszönet illeti a Költőt és Kísérőjét
azért, hogy nem húztak válaszfalat maguk
köré, és nem éreztették a kivetetteknek kijáró
megvetést, hanem a találkozó alatt ők is az
EMBER-t, az elesett embert nézték, akiről még
ilyen körülmények között sem mondhatunk
le, s mindent megteszünk azért, hogy felemel-
jük őket.

Sz. L.-né
bv. fhdgy.
Név. Szóig. Vez.
Kalocsa”

Civilnek: ujjnyi, zsíros fadarab csak.
Durván esztergált nyél, kajlára vágott
pléhgallér az agyon-fent tömpe penge
könnyen bicsakló nyakrésze körül.
– Egy Góliáttá nőtt, ám gerlelelkű
smasszer haver ajándékozta nékem.
(A Váci Fegyház hírhedt bűnözőjét
dumálta meg, hogy hosszúra szabott
ücsörgése kopott, öreg tanúját
– újért cserébe – testálja reám.)

Most, hogy bujkáló bicska-szenvedélyem
(még ma is olcsóbb, mint volt: a konyak)
újra csillogó hátára kapott;
a gyöngyház-, szaru-, csontpólyákban alvó
pengék között matatva ujjúimhoz
dörgölődött e kis bugyii, magától
kinyílt, s pengéjén fölfénylett az emlék:
a Kalocsai Börtön – s az Öreg!

Vastaps a Kalocsai Börtönben

„Költő-kíber-olvasó-(most: elítélt) –
találkozóra” várt a női börtön.
A Góliát barát, a lírai
lelkületű büntetés-végrehajtó
ütötte nyélbe, hirdetvén az addig
eretnek jelszót, hogy „a rab is ember”.
(Szivárványos reformok tömegét
dédelgette e nagyranőtt legény,
s azóta eltűnt. Hol van? Meglehet:
utolérte a nagyrahivatottak
sorsa, hogy sok-sok pofon, gáncs után
begorombulva köpnek a világra,

s elmerülnek a hétköznapiak
ahogy-esik-úgy-puffan tengerében.)

– Találkozóra várt a női börtön.
Rácsos ajtók csörömpölő során át
velem együtt bandukolt az Öreg.
Apám, testvérem, vadindulatú
földim – s mégis bölcs – bihari rokon,
a híres emberszabású zsaru,
ki krónikási mániám segíteni
parancsoltatott mellém. Évek óta
jártuk már akkor Pestünk éjszakáit,
az országot, sőt, külföldet is egyszer.
Zseni-volta mégis-mégis e börtön
fojtott csendjében döbbent csak belém.

Műsorral várt a női sitt.

Tizenkét

csíkos ruhába rejtett lány meg asszony
(jótestű, ápolt belvárosi kurvák,
egy-két sikkasztó, sőt: férjgyilkos is)
szavalókórust alkotott! A drágák
átszellemülten harsogták, susogták,
búgták drámai szólamokra bontva
kamaszkori bugyuta versemet:

„Ó, a gyerekkor régi varázsa:
csendül az üllő, s vad dalolása
messzire terjedt szét a határba!
Fülünkbe dobolt...”

Kovácsműhelyről skandáltak a bájos,
valután nevelt nők, hibátlanul
s oly pontosan, hogy elbújhatna minden
ugrabugráló irodalmi színpad,
s az ezresekért versfelolvasó,
sor-kihagyó, makogó hivatásos...

A kórus után kezdte az Öreg.
Előttünk csíkos ruhák, kréta-arcok,
közönyös szemű lányok, asszonyok,
ám sápadt-szürke tömegükből itt-ott
kirítt egy-egy ismerős, napsütötte
szép női fej: a nemrég elkapottak!
A belvárosi éjek valutázó,
büszke, „dögös” hercegnői!

Mikor

a szekercével kifaragott arcú
Öreg dumálni fölējük magaslott
– elfogásuknak részese volt ő is –:
a felismerés gyűlölete égett
a szex papnői szemében, s a forró

simogatásra idomított, lankadt
vágyat frissé-babusgató, minap még
lakkal-ékes ujjak *gyilkos karommá*
göcsörtösödtek! S ha mód volna szemmel
széttépve-ölni, úgy az Öreg véres
cubák-halommá esik össze menten!
– Ő csak beszélt – és folyt a viadal!
Beszélt, beszélt, s az undor maszkjai
percek teltevel itt-ott fellazultak,
s ha villanásnyit is, de hatni kezdett
a meghökkentő, őszinte szöveg.
A gyűlölködés fintorán keresztül
át-átvibrált a békülő mosoly.
Húsz perc:

a karmok kiengesztelődtek,
s szinte kéjjel nyújtózkodtak az ujjak
felszabadultan tapsoló tenyérre.

Hatalmas húsz perc volt!

Amíg a vastaps
– rabok vastapsa! – emelte magasra
a szabódó rendőr-alezredest,
ki tudta még, hogy ez lészen közös
hattyúdalunk az „alvilági portyán”?
Már jó hét éve bűvöltük a népet,
bizonyítván, hogy százszor többet ér
gumibot helyett az őszinte szó.
Köszönet nem volt – de gáncs, az rogyásig!
Néki a fennkölt cég tartott be gyakran,
nekem a szakmám: „Öröm-rendőr! Állat!
Minden tökösebb országban a költő
a zsaruk ellen uszít, ez meg itt
önként beállt bűnüldöző bohócnak!”

– Volt még egy-két közös dolgunk,
de aztán
engem sebtiben Közép-Ázsiába,
Kubába, SZU.-ba sodort krónikási
megrögzött mániám, míg őt, szegényt,
hetvenkilencben a rák vitte el.

Ki volt az Öreg?

Magam is kérdem: ki volt az Öreg?

Soroljam most a szépítő legendák
adatait? Citáljam volt barátok
besározó: „Nagy-ember-volt-DE-tudtad?”
kezdetű sanda böfögését? Nem! Nem!
Úgy idézem meg, ahogy én ismertem.
A vén zsarura úgy emlékezem.

– Veres bor mellett, itt dörmög ma is.
S látom: hajdan a pártban sorba állnak
az új világra felesküdt legények,
s a Pestről küldött régi jóbarát
kijelöli a „tiszttségviselőket”:
„Te ez leszel, te az, te, Öcsi: rendőr!”
Bár sosem akart hekus lenni, máris
ott lóg-feszül vállán a madzagos
nyűtt karabély, s az ócska lajbi-ujjon
– nyomatékul – kétnyelvű karszalag
viritja szét, hogy: „Osztán, rend legyen!
Setít banditák dideregjetek!”
– Azok bizony, csak röhögtek először.
Ki-kihagyott a rend gépezete.
Tapasztalatlan volt – akár az ország –
a hekus-had, így az is megesett:
a *tettes* helyett a *panasztevő*
kapott egy-két demokratikus taslit.
(„Úgy kell neki! Mondja, hogy mit akar!”)
S az írógép! E szörnyű masina!
Napokba telt egy jegyzőkönyv! Ne kelljen
pötyögtetni: hát *összebékítették*
a bős *tolvajt* – a félénk *meglopottal*!

És rend lett!

Együtt nőtt fel a hazával.
Azt, hogy a rangok grádicsaival
miként birkózott: nem tudom.

De később:
közrendvédelmi tiszt, neves szakember.
– Pufajkás lesz a Nagy Buli alatt.
(Ötvenhat, persze, nem hülyültem el,
csak nem tudom, MA hogy szabad nevezni..
Aztán a rogyant országos karámd
letaposott nyugati kapujában
kormánybiztosként téregette vissza
a megiramló megkerülőket.
(Miközben Pesten, újra szemfüles
gazdákra leltek a cserbenhagyott
és megtagadott íróasztalok.)

Jutott hely azért az Öregnek is.

Megyei főnök helyettese lett, és
akaratát, eszét ismerve: mára
magas csúcsokon ragyoghatna, ha ...
(ha, ha, ha, ha – megint a „ha”, e hitvány
szócska, e semmi két betű, mi mégis
sorsokat törhet ketté)

újra mondom:
csúcson ülne, HA nem okoskodik!

– Akkor temették másodjára Sztálint.
Nosza e jámbor megye örök-éber
káderei laposkúszásba menve
harmatos nyelvvel keresték a Talpat,
az Új Talpat, a Bölcs Talpat, a Példát,
és meglelvén a Nagy Leleplezőt:
„így Hruscsov elvtárs, amúgy Hruscsov elvtárs”
– hablatyolták buzgón a gyakori
gyűléseken, hol egyre mérgesebben
ott ült-tipródott az Öreg is – végül:
„Ki az a Hruscsov?” – kérdezte a döbrent
csendben sunyító plénumtól – „Ki az?
Hol járt, mikor az ég zengett?!”

A válasz:

megbélyegzett konok fején hatalmas
pártbüntetés terhét cipelve, kezdő
nyomozóként folytatta Budapesten!
– Hogy is van ez? A bibircsókos isten
tegye tisztába múltunkat! *Valóban:*
Ki az a Hruscsov? És ki az a ... mindegy.

Találkozók a „Csoda-zsaruval”

Két irányból induló, két csapáson
jutottam el hajdan az Öregig.
Mint gyakran: éppen pénz után loholtam,
amikor is egy morcos pályatársnő
romantikus melóra biztatott:
BM-pályázat (benevezett ő is).
A csóróság okozta harci svunggal
lehengerelt, ám szíves illetékes
tanácsadóként az Öreg nevét
idézte menten.

Másnap – fura mázli –
a jóbarát, a Csendes Forradalmár
összehozott egy „csoda-zsaruval” –
az Öreg volt!

És elindult a Portya!

Ezerkilencszázhatvannyolcas év!
Zendült Nyugat! És új spanyolviaszkkal
erőlködött a haza is. Megugrott
a jószimatú bűnözés: méltóztassék
tátott szájjal, civil szemmel figyelni!
Gyilkosságok! Nemi erőszak! Rablás!
S velem-körültem zord-szemű, gyanakvó,
kínok-kínjával oldódó zsaruk;
s a „Kísérő” (tolmács vagy közvetítő?)
Öreg bizalmas baráti körében
– nagyszerűségük más bicskák meséje –

kiveszőnek hitt talpig emberek!

– Egy hó alól kibújt, oszlásnak indult
rettentő női hulla volt az első
megdöbbenésem tárgya. Balladává
sikeredett az élmény. Jó, kemény vers:
gondoltam, s egyből neves irodalmi
orgánunkhoz kocogtam vele.
A főszerkesztő finom lelke, szinte
hallhatóan visított, míg az írást
végigböngészte egyszer, kétszer, ötször.
S hogy bánatos szemét rámvetve hosszan
bámulni kezdett, tudtam: *Dadogós*
Etámat itt nem festi nyomdafesték.
Visszabámulva, láttam: a manus
azt hiszi, hogy a „kobrabűvölő”
turbános, dudás hindu mutatványos,
holott ordas, Rákóczi téri kurva.
– Bámult. Bámultam. így szólt: „Szép szöveg!
De ne hazudj már, kérlek, ekkorákat!”

Hallván e szörnyű sértést: patronáló
kíber-csoportom, szinte megvadult!
Főként az ifjak morogtak: „Gyerünk,
tartóztassuk le azt az eszement
értelmiségit! Méghogy nem igaz!”
Csak az Öreg vigyorgott: „Semmi hézag!
Ha ezután a zsaru-verseket
kínálod lapnál vagy találkozókon:
megyek veled, s majd elhiszik, ne félj!”
Tréfának szánta – s ez lett a jövőnk.
Jókat nevettünk először a képzelt
szitun: amint becsörtetek az ÉS-hez,
kezemben véres kézirat, mögöttem
a morc Öreg vezényletével, csőre-
töltve a teljes rablási-csoport!

Aztán ...

Az ötlet furcsa bár ... de, hátha ...
Próbálni kéne egy találkozót!
Gyáram kibírt már többet is! Gyerünk!

Ahogy a pompás KISZ-klub oldalát
– mint mondják – majd szétlökte a siker,
sejtelve sem volt senkinek: miféle
„kíber-költő-találkozó” folyam
indult egy viccnek szánt ötlet nyomán.
Híre szaladt a balhénak. Az álmos,
nyökögős író-olvasó szeánszok
dög-unalmától elfásultakat
felpezsdítette létünk. Jött a hívás:

könyvtárak, klubok, gyárok, iskolák!
Egyetemek kötözködő, de végül
rajongóvá varázsolt ifjai
ültek körénk szeretetükkel, akkor,
mikor minden jobb úri társaságban
sikk volt a rendőrt mocskolni, szapulni!
Persze, csak addig, míg retkes-tökű
csavargók – féltve pátyolgatott, hamvas –
lánykáikat (netán a nacsasasszonyt)
meg nem kurták, pusztán a hecc miatt.
– Minden műsor a napi munka mellett,
az éjszakai portyák, elfogások,
kihallgatások mellett, gyári munkám
mellett s után történt, szép ráadásként.
Mi minden volt egy-egy találkozó!
Az elfelejtett őszinte beszéd
megidézése, törvénymagyarázat,
ha kellett: lelki fröccs vagy szexuális
„eligazító”, jogtanácsadás!
És vers, és vers, s a vers értelme, haszna
a ránk csudálkozó, hálás szemekben.

Nemes játék volt. Birtuk, egyre jobban.
Ha elfáradtunk: röpített a szesz,
s az erőpróba láza. Hogyha mérges
és tüntetőén ellenkezni-kész
közönséggel kerültünk szembe, mindig
fogadtunk: majd, a „bűvölés” után
hány morcos jön ki megkérdezni: hol s hogy
vennék fel őt bűnügyi nyomozónak?!

– Majd NDK-ba röpített a hírünk.
Ludwigsfeldétől Karl-Marx-Stadt-ig autón,
emeletes vonatokon, dübörgő
MZ-motor hátsó nyergén utazva
leptük meg sorra *dolgozni* tanuló
ifjaink magyar szigeteit. Véget-
nem-érő, lelkes, hajnalokba nyúló
találkozókon okítottuk őket.
A „Dühöngőket” főként, a közösség
„kezelhetetlen” tagjait, akik
zsarut szagolva (beköszöntő helyett)
a német yard elleni tetteikkel
riogatták volna az Öreget:
„Fogtuk a rendőrt, tettük a kukába,
rá a kutyáját, aztán a fedőt!”
– És másnap, a „kezelhetetlenek”,
a helység híres templomába, Bach
orgona-hangversenyre cipelték el
az apjukká fogadott nyomozót.

Nemes játék volt, bírtuk még erővel –
ám a családok nem bírták tovább!
Dolgavégezte hordozórakéták:
leválasztódtunk csendesen mi is.

Az Öreg és az asszonyok

Kezdetét vette az igazi hajtás.
(S az irigységem lett egyre nagyobb.)
Ha szerették a környezete női,
ha imádták a viszketőölű,
törleszkedő kis gépiróleányok:
természetes, morogtam, brancsbeli.
Ám egyszerre csak kitágult a kör!
Pórusainkból hogy elszállt a meghitt
családi fészek illata s vadászó,
szabad toportyán-voltunkra neszeitek
felfalatásra vágyó asszonyok:
volt préda bőven.

Sok buli után
be nem vallott párbaj következett:
Mindig csak egy nőt ragadtunk magunkkal.
(Ragadtunk? – jött az tülekedve!) Aztán
én kezdtem el a fűzést. Marha-mód
rápazaroltam költői szütyőm
minden lírai aranyfonalát,
sziporkáztam, szárnyaltam – s a befűzött
prédát mégis az Öreg vitte el!
Mit zabáinak ezek e ronda, girhes
öreg zsarun? – mérgeskedtem.

Ma már
megértem őket, és köszönet nekik!
Széppé tették a halállal komázó
Öreg utolsó éveit, és széppé
tették a régi párbajt!

Most a kedves
prédákat itt, egyszerre bekerítem,
s enyém lesz mind, immár a Bicskakönyvben,
enyém, míg szét nem mállik e papír!

– Első legyen a *Szépcicis Pipiske*.
Hónapokon át ablakom alatt
kellette bimbó-testét (iskolába
menet) – akkor még akaratlanul.
Később a gyárban ragyogott fel. Jól van,
helyembe jöttél csillagocska! Kéznel
leszel édes kis büszkeség! S mire
felébredtem: már vad, reménytelen
tülekedés vette körül Pipiskét:
hisz az üzemi négyszöggel az élen
utána döglött a fél vállalat!

Jött az Öreg. Mordult és vitte is!

Combos kövesse őt, a Váci útról.
Titkár nő volt egy pökhendi nacsalnyik
szerelemféléző szárnyai alatt.
E szárny alól s a nyájból, hogy kiteptük
e gyönyörű státusz-szimbólumot:
hetek múltán is irigy tisztelettel
köszöntöttük az Öreg büszke *lábát*,
a mindent bíró nyomozói jármút!
Megérdemelte: a bomba baba
aktus közben csak elnyúlt, mint a hulla,
(többünk szerint talán horkolt is.)
Ámde
a nász után virgoncá vált: kifordult
szemmel nyüszítve a rémült Öreg
combját élő satuba fogva: bodros
„búkszájával” vadul gyalulni kezdte,
hogy kis híján tüzet fogott a szőr!

Azután volt a *Titokzatos Asszony*.
A poros város könyvtárában addig
nyűgösködtünk, piáltunk, míg utolsó
vonatunk is eltűnt az éjszakában.
A két tűz közé kapott háziasszony
„kénytelen volt” magához hívni minket.
– Potyára kezdtem gombolyítani
fűzéséhez a líra madzagát:
a szép magányos asszony csak leintett.
Bölcs mosollyal ölünkbe ülve: szájon-
kóstolta lágyan ezt a „két sumákot”.
Az Öreg ízlett. Én lettem a mártír.
Tehát a garzon egyszem fekhelyén
elvágódva rettentő hortyogásbad
kezdtam, mint akit kiütött a szesz.
Ők a padlón vívódtak: nehezen
találtak egymás ritmusára. Így hát
bocsánatos bűn, ha a horkolásom
néha fuldokló röhögésbe csúszott:
ők azt hitték, vicceset álmodom.
– Szép szerelem volt, tartós kapcsolat.
Ha bánat érte: mindig visszajárt
– mert rajtunk kívül nem ismerte senki:
a Titokzatos Nőhöz – az Öreg.

(Kit tereljek még ide? El ne vétsem,
hisz ekkor-tájt már gyakran egyedül
mentem: jusson nekem is valami!)
Legyen még itt – hisz az Öreg imádta –,
a *Tündérfarcú Óriásfarú*!

A konyhaszagú múzsa, ki hatalmas
keblén dajkált már hírhedt mai költőt,
neves színművészt – s nem tudom kiket.
A párbaj igen gyors volt: rám se rántott.
(Sok volt a líra?) Az Öreg busa
fejét bővölte, bálványozta.

Híres

rátartiságát eltemetve: roppant
dorombolássá változva, kitartó
légyottra az Öreghez költözött.

Egyetlen egyszer azért győztem én is.

Nyár vége volt már. Talán Győr felé
indultunk el ketten egy dög-meleg
fülkében ülve, amikor belibbent
(libbent? – robbant!) bokáig rokolyában,
fátyol-trikóban az a gyógyszerészlány!
Pár perc – és *Kedves Méregkeverőnek*
kereszteltük el, kommersz konyakot
kínálva néki a lapos *Atyából*.
(Akkoriban négy laposüveget
rejtett efféle utakra iszákom:
a három decist becéztem *Atyá*-nak,
Báty volt a vaskos két decis neve,
a páros decis fiolák, mint *Ikrek*
locsolták váltig-száraz torkomat.)
– Ivott az édes Méregkeverő!
És finoman elkezdődött a párbaj:
Bedobtunk minden figurát. Toportyán
elménk villódzott, látva ezt a drága
éjfelete koronás ifjú testet.
Különösképp az Öreg tündökölt.
De jaj, ezegyszer hiányzott a háttér:
a nagy terem-taps, a tömeg-hatás!
Éreztem, itt, ma én leszek a győztes!
(Segít a szesz is.) Mert a nagy melegben
lassan „kiszáradt” az Atya s a Báty:
utánpótlásért indultunk a lánnyal.

És rögtön, ott, a kihalt peronon
– köszönet néked sánta vagonokkal
áldott vasút – egy döccenés a lányhoz
lökött, ő átkarolt, csókolni kezdett,
én hálából az ívelő gerincet
masszíroztam odaadóan, egyre
lejjebb haladva ... s édesistenem!:
a lenge, szellős parasztrókolya
alatt nem vala bugyi!

Zavaromban

támaszt keresve a klotyó-kilincsre

dőltem, az ajtó hirtelen kinyílt,
és Éjfeketém súlyával nyakamban
az ülőkére hanyatlottam, ő meg:
„Huc-huc katona!” pattant nyeregbe tüstént,
s két bakterháznyi távot – csuda-diszkrét
visongással, vidáman szaporázva –
ügetett át a kis Méregkeverő!

(Merre lehetsz, szép Éjfekete? Lám-lám
neved sem tudom. Emlékezetem
csak annyit őriz:

a mérges Öreg

dzsudó-cselei fogtak vissza, hogy
ne ugorjak le utánad, Tatán.)

– Utolsó lett a *Dávid csillagos*.
KISZ-titkár volt, ám szép nyakába mégis
diónyi aranycsillagot akasztott.
(Lehet, hogy flancból – vagy ki tudja, mért?)
Még együtt voltunk „becserkészni”, engem
hívott előbb találkozóra: s ketten
mentünk! Rögtön az Öreggel maradt.
Azután hol volt, hol nem volt, ahogy
elzavarta vagy visszaédesgette
– tüdejében már rákkal – az Öreg.
Ukrajna földjén ért utói a hír,
hogy ráragadt, akár a légy a mézre:
nevét viselte, ápolta, mosott rá,
mellette volt, míg harcolt a halállal.

Rettenetes volt az a küzdelem!
Csontvázzá fogyva csatázott az ocsmány
csontváz-halállal még hónapokig:
hiába tépte a kaszás, hiába
karmolta, gyűrte csontmarokra fogva:
roncs volt a test – de dolgozott a szív!

Az Öreg sírjánál

Szervusz, Öreg! A Titokzatos Asszony
hozott ide a sírodhoz. Hat éve
havonta egyszer felutazik hozzád,
s hivalkodó márvány-csodák között
(mert holtodban is proletár maradtál):
esendő, csupasz sírodat is ő
öltöztette fel borostyán ruhába.
Egyszem *hűség*es nőd maradt. Havonta
friss virágot hoz, megtisztítja hantod,
könnyet is ejt, tudom. Pedig szegénynek
ez idáig fényképe se volt rólad!
(Tőlem kapott pár hőskori fotót.)

Én megvagyok. Az „Alvilági portya”
tizenkét év után csak megjelent!
Néma undorral léptek át felette
kartársaim, de új minisztered
– Öreg! Az istenit! Ezt vártuk *akkor!* –:
kitüntetéssel díjazta a könyvet!
Az Érdemérem fele a tiéd!
Nemrég újra dutyiba invitáltak.
Kalocsáról legendák keltek útra,
sittől sittig fülledt rabomobilok
zötyögtették szét hírünket!

Az Egri

Kóterban egy volt *hallgatónk*, közismert
régilepedő-akrobata, hírül
véve jöttöm – úgy előkészítette
a száz pipit, hogy három fegyveres
smasszer őrzött: a bezsongott rajongók
a végén nehogy leteperjenek.
S a Győri Sitt:

ott komor férfiak
vártak. (Nagy részük csupa fiatal!)
Középen ült egy igen kréta-arcú
öreg strici – tán még te fogtad el –.
Az „alvilági szöveg” ment, ha fontos
nevet idéztem: az ifjak feje
dróton-rándult a Krétaarc felé,
ha nemet intett: fagyos csendben ültek,
ha rábólított: felzúgott a taps!

Öreg! A dolgok, halálod után
bizony, még jobban összekuszálódtak!
Kapaszkodója nincs, kapkod a nemzet.
Aki akkor *csak* lopott, napjainkra
– szabad a pálya! – rabolva harácsol!
Néznek a mulya tisztességesek,
egyre kevésbé értik az egészséget;
fontoskodnak a fontos emberek,
mintha tudnák, hogy merre tart az ország.

Magam is csak bámulok (flaszter-ízű
mondás szerint) mint vak a moziban.
Portyánk során még arca volt a bűnnek,
ma arctalan: közérdekűre pingált
maszkot visel, netán talárban flangál,
vagy Bocsánathogyélek-arcot ölt.
Nyugodj, békében! Talán jobb neked.
Engemet élve temetnek el, érzem.
Az általunk megbűvölt régiiekből
ha nem élne még egy-két olvasó,
ki levelet ír, biztat, drukkol értem,

vagy csak kacsint, hogy vagyunk még, ne félj!
– ha nem lennének: absztinenciámat
felrúgva nyúlnék a rumospalackért:
tíz esztendei tikkadás után
fél év alatt megölne, jól tudom!

Nyugodj békében!

Nincs szükség tanúra! –
mondtad egyszer, épp annyi évesen,
amennyi én vagyok ma. Már megértem
s érzem, hogy nincs!

Pihenj nyugodtan!
Indulatodat ismerve, ha élnél,
félek, Öreg: a guta ütne meg.

Burzsujfaló szuper-szegénylegények

*Ó, fapofájú törvények közömbös
árnyékában vérszemet kapott rablás!
Hol a határ, hé,*

s van-e még határ?!
*Elfásultan már nem az állami
pénztárgépek pökhendi tündérkéjét
átkozzuk, ha az édes bambaságból
vagy számításból három-négy forinttal
megvág: ámen, mindennapos dolog
akkor üvöltünk, mikor százasokkal,
ezresekkel hintáztat ál göcögve
korunk hőse: az arcátlan maszek!
Vicsorog a becsapott gyalog-ember
és szíve mélyén szurkolva lesi:
már itt is, ott is szervezi a bandát
a fékevesztett habzsolás korának
burzsujfaló szuper-szegénylegénye:
Bogár Imréje, Rózsa Sándorul*

(1985. február)

Toledói Vörös

(A Gyűjtő átrepüli az Atlanti-óceánt, Kuba iránti imádatában – s Hemingwayre emlékezve – véletlenül újra piálni kezd, igaz barátokat szerez, ám nem tudja lefektetni a kis Fekete Hercegnőt, dühében újra meggyógyul, és rádöbben, hogy ő a legerősebb ember a világon.)

Kubát idézi, mindig csak Kubát.
Bár tíz pengéje Hispánia földjén
terelődött e pompás nyél-akolba:
e kés nekem csak Kuba szigetét,

a karibi vad napfényt hozza vissza.
Vágóéle csordultig duzzadó,
pirosló bélű narancsot felez,
papayamagot piszkál, ruganyos
fehér húsú ananászt szeletelget;
fűrészpengéje madárpókot nyársal;
a szurka-piszka ráspoly csuda-mérges,
vagdalkozó pici remeterákot
tessékel ki a színes csigaházból.
Igen, e bicska csak Kubát idézi,
a karibi vad napfényt – s özönében
nemes rumoktól rettentő bukásom!
Öngyilkos mámort, főnix-gyógyulást!

Puccosokkal az óceán felett

Véletlen volt, hogy kiválasztatott.
Vihettem volna nagyobbat, különbet,
Óperenciát-átszelőhöz méltót,
ám kapkodóvá bűvölt az öröm,
(s a be nem vallott félelem: vigyázni!
nehogy helyemről kibillentsen holmi
vagyonos káder s aztán fuccs az útnak,
fuccs a *jutalmul* kapott lehetőség:
saját pénzemért láthatom Kubát!)
Nem is jutalom, kegy volt ez talán,
hisz egy-egy utat még ki sem találnek,
már szétárad a kiváltságosok
között a méltán dotált hír: LEHET!
És lecsapnak a puccosok, a vad
harácsolok, fröccsöntők, nőgyógyászok,
zöldségesek és butik-hercegek;
s ki kint rekedt a dúsgazdag *nomádok*
titkos szektáján: bámulhatja kinnal
kuporgatott, lenézett útipénzét.

Győzött a kegy: végül is útra keltem
a kiváltságos tekergők között!

Jócskán kiríttam eme társaságból.
Sovány táskám csak vinnyogott a ház-nagy
bőröndök közé szuszakolva, úti
„toalettem” sem volt valami fényes.
Öltözékem: egy kék vasas-trikó,
börzeke és egy khaki tisztinadrág,
(trópusi célra gyártódott: Vietnam
dzsungeljében viselte valaki.
Fondor módon szerezte N. S. őrnagy,
s ha totyakos volt kissé? – üsse kánya:
nagyobb seggű – magyarul: fontosabb
és rangosabb elvtársra méretezték!)

így léptem át a „diadalkapun”:
a biztonsági ajtófélfa éber
keretén, ami rettentő ricsajjal
rendelkezett, hogy mindent ki a zsebből!
– Pakoltam hát: pléh cigarettatárcát,
acélpányván egy testes kulcscsomót,
három fémtestű tollat is, csupán csak
a kézhez álló spanyol bicska dekkolt
trópusokat járt gatyám zsebe mélyén.
Istenkém, hátha géprablókat állít
elém a sors e hosszú légi úton:
ha kell, kéznél lesz hókon-szűrni őket!
S különben is: fikarcnyi bicska nélkül
repüljem át az Óceánt, miközben
tízlövetű kis Toledóim elzárt
nejlontasakban kornyadozza végig
unott pilóták közt e szép utat?!

(Hogyan legyen tovább?

Kapaszkodókat

keres az ember. Kint, a függönyön túl
ritka, párás, bőszt kánikula tombol.
Az éghajlat hát kis híján adott.
Most nagy csend kéne naplóm fellapozni.
Adott a csend is, hisz kihalt a ház,
kihalt az utca, kihalt Óbuda:
az enyhülésre vágyók dülva-fúlva
egymás nyakában pancsolnak a strandon,
egymás sarkára hágnak összezsúfolt,
zsebkendőnyire szabott telkeken.)

Kérgük országom legnyugodtabb része
e pillanatban e panelszoba!
Izzadtan újra-élhetem Kubát.
Forgathatom a naplót, ezt a szédült
bizonylatot, körképet, dokumentet,
melyben a gonddal megrajzolt betűk
pár nap után egyszerre megvadulnak,
hol óriást, hol törpét játszanak,
dülöngélnek, egymással összefolynak,
szétszabdalt kígyók lesznek a sorok,
tekergőznek, majd hegyre, völgybe kúsznak
és oldalakon át megfejtethetetlen
táncoló, néma ákom-bákomok!
– Hét nap tántorgó hieroglifáit
(vagy mind az összes tizenhét napot?)
megfejtetni csak a fotók segítenek:
az automata-gép nem tud berúgni,
rajza kegyetlen, ábrája: igaz!

Budapest–Prága szöcske-szökkenés

után, ím, itt az első kép: a JÁRGÁNY,
vagyis csak JÁR, a GÁNY, az óriásgép
hátsó fele már másik kocka tárgya.
Beszálláskor – ámulatomban – késve
kaptam elő a masinát, s akárha
lézerágyúval tüsténkednék: ketté-
szeltem derékban a gépmadarat!

Repülünk hát!

Két virgonc vén pipi
zuhant elé az ablak-menti helyre,
amíg egymást fejelve, sápítozva,
ablakra mászva bámulták a semmit –
volt min merengnem.

Tudtam: e típus
még távolsági bombázónak épült,
csak akkor pottyán le, ha lelövik ...
(„Tavaly, Bombaybe ötször ekkorával
repültünk, szivi, emlékszel?”

„Nané!
Rióba vajha milyennel megyünk?”
– kommunikált egy puccos a nejével,
oldalt.) – Szóval, jó gép. S bár életem
során szálltam vagy harmincötezer
kilométert – a pilóta-barátok
otthoni szava ide vagy oda –:
lopva Andaxin után kaparásztam
absztinens lelkem lenyugtatni.

Bezzeg,
nem így a múltban! Hogy volt?: Buhara,
Fergána, Taskent, Irkutszk, Habarovszk!
Indulás előtt bekaptam a „sztogramm”
vodkámát, fenn meg egy kis konyakot:
felőlem aztán csárdásozhatott,
hintázhatott a bögő égi bárka;
derűs vigyorral csak arra ügyeltem,
markomban üveg s pohár ne maradjon:
lezuhanáskor szörnyű sebeket
ejthetne rajtam az üvegszilánk!

Aludni vágytam – s folyvást enni kellett!
(Addig sem fél az utas, míg zabái!)
Aludni vágytam – ám a két öreglány
felváltva rajtam mászott át pisilni!
Mint akit folyvást ingerel alattunk
az Óceán, e határtalan serbli:
amíg az egyik, felhőkre-kucorgó-
gyönyörűséggel csorgatott, a párja
átszellemülten és magába szálltán
ült és figyelt: telik-e már az „acskó?!“

– Tíz óra múltán: Montreal, mínusz húsz!
Gépünkhöz púpos busz ólálkodik.
Vadul túrázva gebeszkedni kezd és
pióca-szája ajtónkra tapad,
s a bágyadtan szédelgő társaságot
ötven percre szilárd talajra rakja:
lásson igazi légikikötőt!

– Havannáig már boldogan szunyáltam.
Álomként hatott a megérkezés is.
Február volt, már-már éjfél közelgett,
s ahogy kiléptem a gép ajtaján:
mint kit gőzölgő vizeslepedővel
holmi játékos kéz képen teremt,
a havas-lucskos télből ide röppent
riadt tudóm csak kapkodott először!
„Amerika szabad földjére” lépve
szó szerint forrón köszöntött Kuba!

„Daiquiri!” – avagy újra piálok

Hotel Capri. Tizenhét emelet.
Tetőteraszán bár, úszómedence.
Udvara: pompázó trópusi dzsungel.
Ötszáznyolcas szobája: hűtőszekrény,
és benne ketten „alkalmazkodunk”
a hőhöz.

„Apám! Mi lehet itt nyáron!”

– nyögi szobatársam, s hóguta-űző
közös témánkká lesz a puccosok
nekivadult urizálása, témánk
az út, az Óceán, a gép hasából
elénk szédelgő izzadt csomagok;
a csokoládé-mosolyú mulatt lány
(kínai-néger-fehér keverék)
ki téregetőnk lesz e szigeten;
téma: buszunk, vécével, bársarokkal,
s a bársarokban

– itt megállt a szó:

a szobatárs (nevezzük Légiósnak,
bár otthon buszpilóta) egy üveg
pálinkát nyújtva kísérti a lelkem,
s én „megingathatatlan hős” vagyok!

Képek,

képek,

tanúskodó fotók!

Nicsak: a sátán kerítő-tanyája!
Hemingway Papa koktélbárja, kedves
piálda-helye! Lengőajtaján
– vitt a csoport – hát én is besoroltam.

A sznobosabb puccosok spéci koktélt
szopogattak tüntető áhitattal,
(tudták-e, ki volt *igazán* Hemingway?)
Bár meglegyintett lágyan a rumillat:
én erős voltam törhetetlenül!

Képek, képek:

a hirtelen, haragvó
végtelenné korbácsolt Óceán,
amint harsogó hullám-ökleléssel
riogatja a tengerparti sétányt!
Képek, képek. Magasba törő, karcsú
hotel-csodák, a havannai égbolt
vakító tartóoszlopai! Képek,
képek: Óváros! Vén nagypapa-házak!
Hónuk alatt mankós árkádok áldott9
hús homálya, zezugos menedéke!
És itt egy titkon lakapott *posáda*!
Szerelmek okos szállodája, melybe
fillérekért betérhetsz kedveseddel,
s beriglizett szobában, tiszta ágyon
loboghattok! Nyáladzó házinénik
és kukkoló mocskos pofák: kizárva!
Nem kell utcán, hűgyszagú kapualjban,
huligános parkokban rágni egymást:
őriz e szent hely, míg szeretkezel!
(Tegnap, Pesten, a ligeti tó partján,
a napsütötte pázsit közepén,
egy betintázott pár kefélni kezdett!
Vadul, pörögve gyaktak! Meztelen
seggük tükre a korzózó családok
szemét célozta, nyűtte váltakozva,
s szolid félkörben óvodáskorú
srácok szurkoltak nekik: *melyikük győz?!)*

– Újabb fotó: nagy, oszlopos terem,
hatalmas, széles T-asztal uralja,
kék bársonyán hetvenhétféle éték:
gyümölcsök, sajtok, sülték, szárnyasok,
levesek, halak, rákok – roskadásig!
Falánk pofák szuper-vályúja, lám-lám,
ez az a híres svédasztal! Mikor
a puccosok becsörtettek az ajtón
Professzor úr vezényletével – uccu!
hol a legnagyobb tányér?! – megrohanták
s emeletesre púpozott kajákkal
rogytak a röstellkedő asztalokhoz,
s az összezagyvált ételféleségek
kazlának, mint potyának, nekiestek!
Habzsoltak! Már rég nem ízlett, de faltak,
fordultak és faltak kigúvadt szemmel!

– Három-négy kubai nászutas-pár
– kik ajándékként kapták ezt a luxus
„mézeshetet”, s kik oly természetes
méltósággal viselkedtek a pénzes
külföldi szállóvendégek között –
szinte ijedten bámultak felénk:
„Melyik akolból szalajtották ezt a
jól öltözött, zabáló coca-kondát?!”

– Fontos fotó jön: Magyar Hivatal!
Megérkezésünk másnapján csináltam,
mikor is lelkes ajánlósorokkal
megtámogatva segítséget kértem:
ne csak svédasztal-turista szemével
láthassam ezt a népet...

„Persze, persze,
kérjek akármit: ifjúság, sereg,
üzemek, falvak, milícia, bányák ...
Menjek üdülni... s majd, aztán ... mañana,
tán még Fidel is szóba áll velem!”

Hurrá, Havanna! Örömöm megosztom
veled! – Sétára biztatott a város.
Elkapva egy-egy gyönyörű mulatt-lány
miniszoknyában vagy bőrként feszülő
nadrágban ringó tündér-tomporát:
szememet hozzácsáklyázva az édes,
rumba-ütemre rezdülő fenékhez
utcák során át *vontattam* magam.
Egy-egy nagyobb vagy szebb idom – bevallom –
gyakran térített más irányba, s ha
elém simult egy még szebben riszáló:
akár vissza is fordultam nyomán.
– Így vontatódtam estig összevissza,
rég nem tudtam már merre.

Hirtelen
nagyon ismerős lett az utca s benne
bukásom csendes barlangja: Hemingway
Papa kocsmája ... Elvégeztetett!

„Daiquiri!” – mondtam hanyagul, apánk,
hajdan-volt író-istenünk legendás
koktélja nevét, bemázolva negyven
absztinens hónap kemény tisztaságát;
megcsúfolva a leírt szót, a büszke
fogadkozást, az eskü hitelét!
Megszédültem!

De mi szédíthetett?
A nők, a nap, az ittlét öröme?
Piás haverok lüké gagyogása:
„Szarjankó vagy, ha meg se kóstolod

– Kubában járva –, mit ivott a Mester!”
Vagy ama bomlott agyú orvosok
lélekrohasztó receptjét követtem:
... tudós kuruzslók által ellenőrzött,
sőt: „*kórházilag meghatározott
absztinens évek leteltével vígan
kortyinthat egyet a gyógyult piás!*”
Ez hát a gyilkos maszlag!

Én megettem!

És erre ittam azt a daiquirit!
ízlett! S hogy ott, bent, ne féljen egyedül:
(jégszilánkokat köpködve) utána
zavartam még egy koktélt!

Akkor éjjel,
az ötszáznyolcas szoba hűvösében
kivégeztük a vidám Légiós
gyógyszerként dajkált két üveg barackját!

Testvéreim, a mulattok

Panoráma a szálló ablakából.
Karib-tengeri hajnal. (Negyedik nap?)
A szobakártyán: HOTEL JAGUA.
Cienfuegos város ékessége
a vízbe futó földnyelv derekán.
A kép csücskében kikötő, előtte
fehéren izzó, kihalt strandhomok.
Hét emeletnyi mélységben, a ferdén
kúszó napsugár most érinti meg
a szállodai kék úszómedencét.
A pálmafák árnyékban állanak.
– Gyorsan készült e fotó, másnapos
gyomrom gáládul háborogni kezdett,
felkavarva a tegnapot s az éji
haverkodást a szállodai bárban:

– Lehűlt időben, zuhogó esőben
indított el e körútra Havanna.
Nem is maradt az útról képi emlék,
csupán a nyirkos pára kint, s a buszban
a Légiós, meg én, meg egy üveg rum.
Ötéves nedű pendlizett közöttünk.
Hol ő húzott, hol én, hol körbeadtuk:
többje fanyalgott, más meg jól ivott
s haverkodó mosollyal megköszönte,
bizonyítván, hogy nem mindenki puccos!
(Köztük a virgonc rádiós, aki
– hej! – *belülről is látott* egy posadát!)
A volán mellől mind gyakrabban intett
a kerek arcú fekete pilóta.
Társát, aki büszkén félindiánnak

vallotta magát – rumos butykosunkat
lóbálva – egy-két kortyra hátra csaltuk.
S ajagua bárjában akkor éjjel
testvérünkké lett: Oresztész, a sofőr,
Rafael, a milicista, és velük
a csokoládé-mosolyú Yvonne.

– „Cinco hermanos”: öt testvér van együtt
a meghitt fotón, vagyis: négy, a gépet
én kattintottam el, az ötödik.
Trinidad előtt vagyunk valahol.
Túl a torkot-szorongató ebéden,
hol minden sima „turistásnak” indult:
Útmenti, tiszta, szellős étteremben
hosszú asztalnál ízes nemtudommit
fogyasztva, azt a hét unott gitárost
néztük, kik a terem végében állva
lassú spanyol tangókkal ingerelték
a gyanakvó emésztőnedveket.
Akkor Rafael intésére abba-
hagyták a számot két taktus között,
s a „Comandante Che Guevarát” kezdték
– hátam mögé kerülve – énekelni,
hogyan torkomon akadt a papaya!
Tíz éve múlt, hogy megölték a Doktort,
ifjú korunk csodáját, példaképét.
A puccosok csak faltak – én zavartan
néztem vigyorgó testvéremre s tudtam:
ajándékuk e dal, e forradalmi
ballada, hisz jól ismerem a hősét,
s a tizenkét történelem-csinálót,
közöttük a géppisztolyos Camilót,
– Fidel s Ché mellett a harmadik nagy –:
Camilo Cienfuegos nevét!
(Ó, az a lelkes pantomim, a kéz, láb,
és a szem játéka, míg elmesélték,
hogyan gépével a tengerbe zuhant.
Virágot dob a tengerbe azóta
– halála napján – minden kubai.
Ameddig ellátsz: pompázik a víz,
sziromszőnyegen úsznak a hajók.
Hullámozó virágkoszorú keríti
évente egyszer Kuba szigetét!)

– Szóval: egy padkán kucorog a négy
testvér: vigyázzban ül a Légiós,
Csokoládé-mosolyú ül a balján,
aztán Oresztész, végül Rafael.
Sorozat indul:
a következő
felvételtől a Légiós elillant,

három színes-mosoly maradt, majd Rafael
keríti meg a kamerát s a többi
fotográfián én is ott vagyok.
Középen mindig ott a kis mulatt-lány,
én a fotókon egyre közelebb
törleszkedem az Édes Barnasághoz.
Ki tudja, aztán hány hüvelyknyi rum
csoroghatott le a többi fotóig?!

– Naplóm szerint e város: Trinidad.
Vakító fényben izzó téren állunk.
Retten vagyunk már csak, hónom alatt
a Csokoládé-mosolyú: merészen,
kaján vigyorral markolom a vállát.
Szemüvegem feltolva, borjakom
mögül kikandikál a Toledói!
Ahá! A zsebek mélyéről a fényre
keveredett a kés, ott lóg a szíjon!
Követi majd a korhely „Ki-ha-én-nem!”
a gátlásoktól szabadult *kalandor*!
S nem igaz már, hogy gatyám totyakos, hogy
pocakomat beszívni – jaj – alig van
szuflám, hogy 42 éves vagyok, hogy
szelek kínoznak s lumbágó is olykor,
s hogy fejem búbján kopasz folt virít!
E képen már az Ellenállhatatlan,
Győzelmes Férfi szorítja magához
a kis mulatt-lányt, aki még nevetve
néz a lencsébe s hozzám is hajol!
Karom alatt biztatóan világít
sötét bőrén a hófehér trikó!

Tisztán nyelem az égető italt

Alkonyati kép: pálmalevél-kucsmás
kunyhók ölelte napozóterasz.
Középen ott a kék medence, álmos
vizében még halványan tükröződik
a pálmatetős bár.

Ez Santa Clara
határában egy indiánfalut
utánzó motel. (Ha nem csal a naplóm,
mit józan fejjel mind tamaskodóbban
böngészek: egyre nagyképűbb a hangja,
s hogy legénykedik! Idézem: „Mulatt
testvéreimmel oltárit piálunk
éjjel a luxus-kunyhóban. Velünk
trécsel a szép Fekete Hercegnő is,
s hohó! ahogy elnézem, egyre jobban
komái engem a kis csaj! Istenemre,
Varaderóban elkapom!”

Imigyen
hőzöng a rumtól felajzott golyóstoll.)
– Annyi igaz, hogy motelben aludtunk
Az is való, hogy tényleg összejöttünk
a huszonhármás kunyhóban piálni.
Emlékszem: hosszú, nagy beszélgetésbe
mélyedtünk akkor, ott, az öt barát.
A Légiós tíz angol, a mulatt-lány
huszonvalahány magyar szava, szótár,
sebtiben skicceit magyarázó ábrák
segítették a testvéri megértést.
Kik vagyunk mi? Ok kik? S hogy Rafael
forradalmárként volt a Sierrában,
ismerte Chet... s hogy aztán nékem adta
Sierra óta őrzött kis bicsakját –
barátságunkat megpecsételő:
rájuk tukmáltam fél bőröndömet!

Másnapi kép: „A bamba délelőtt.”
A kunyhó előtt ülök nádfotelben.
Naplóm fogom, fehérítő, meztelen
felsőtestemet szinte fanyalogva
pörköli körbe a karibi nap.
Fejem felett az ágon egy piros pötty,
igen, emlékszem: egy diónyi, apró
madárka volt az! Nevét is közölte
velünk a mindentudó Rafael.
Én bölcs pofával nézek rá, miközben
alig várom, hogy otthagyjon s mehessek
(mint addig is húsz percenként) a bárba,
ahol a mixer szinte szánakozva
tolja elém a rumoskupicát,
s mondja magában: „Ez a talpig-sápadt
bolond vagy beteg, hisz a csodatevő,
férfiasító koktélok helyett, ez
tisztán nyeli az égető italt!”

„Pajaro” volt az utolsó bejegyzés
és megszakadt a napló hét napig!
Hogy merre jártunk, mi mindent csináltunk:
emlékét sűrű rum-pára borítja.
– Másnap mehettünk tovább, Guamába:
egy filmtekercsnyi randa krokodilus
(vagy szebben: kajmán) képe bizonyít.
Hízott dögök hevernek tömegével
fotóimon, az örület csak az:
harminc felvétel *ugyanazt* mutatja,
semmit vagy alig változik a kép!
Vagy mégis?

Itt van egy királyi kajmán!
Feje a vízből kiemelkedik.

Pofájából egy nagy hal kandikál ki.
Szeme lustán lehunyva, tán zabálás
közben álomba szenderült, a képről
szinte hallom a horkolást (ha tudnak
„lóbórt húzni” a kajmánok), fölötte
Oresztész ágál: hosszú deszkaszállal
böki a dögöt, ám az rá se ránt!
– Új tekercs indul: egy hajón vagyunk.
Úszunk tova valami lagúnában.
Ki tudja már, hogy hová és miért?
Elöttem ül az Édes Barnaság,
visszafordulva rámnéz és nevet!
És ettől kezdve unhatatlanul
csak O van minden képen egyedül;
a Csokoládé-mosolyú: nevetve,
morcosán, frissen, ülve, állva, buszban,
gugás pálmák alatt feszítve vagy virágzó,
lángoló bokor előtt, s étteremben;
menet közben vagy karótnyelt modellként;
fövenyes parton (háttérben a tenger) –
orrvérzésig csak Ő ... s egy alkalommal
(a látszat miatt?) melléje kerül
a mélynövésű, ám csudára formás,
csöcsös-faros kis túravezetőnk.

Donjani a „Kalózbarlangban”

Nemes rumoktól elhomályosult
emlékezetem kép-mankókra dőlve,
tétován járva, bicegve igyekszik
visszatérni a volt milliomosok
csoda-plázsára: szép Varaderóba,
(hisz *akkor* is megérkeztünk!)

A baj,
hogyan a „mankók”, a képek is berúgtak
nemegyszer s barbár módon összevissza
dőlnék, vagy kettévágnak, lefejeznek;
hol kéz marad le, hol meg láb hiányzik,
a pálmafa vízszintesen susognak,
és az imádott Óceán is csálé:
a partot „srégen” mossák a habok!

– Az eltűnt hét nap „főfoglalkozása”,
jellegzetes pillanat: (míg az úri
társaság a tengerben feredőzik
s gyanútlanul kifekszik aszalódni,
hogyan aztán zsebkendőnyi darabokban
potyogjon lázas testükről a bőr) –
a tengerparti pálmaleveles
piálka előtt hárman álldogálnak.
Sört nyakai épp a Légiós, a vállán

Rafael keze, Rafaelt Oresztész
karolja át s jobbában két üveg
jelzi, hogy csak egy fotós-pillanatra
tépődtem ki e testvéri karéból,
mely délutánként még nagyobb karéj
központja volt.

Szabadnapos pilóták
s szellőzködő helybéliek között
befogadottként átvettük a *tempót*:
– mondják – hadarva, kacagva, vitázva
gesztikuláltunk, mint barátaink.
Miről beszéltünk? Nem tudom, s hogyan
értettem őket s ők miképpen engem?
Nem tudom, nem, nem! Ám azt ma is érzem:
olyan meghitt, testvéri társaságban
nem voltam addig – és azóta sem.

– Halászhajó.

Hátsó fedélzetét
körülfogja az Óceán. Középen
kormánykerék, mögötte fülig érő
szájjal egy ében arc kacsint a gépbe.
Halász-szafari részese csoportunk.
Több, küzdelemre félként magyar úr
damiltekercsről lógó horgot áztat;
nagyképűsködve kémlelik a távot:
nem jön-e cápa? jön-e Santiago
óriási mariinja – viadalra,
izomtépő csatára készülődnek.
(Látták Az öreg halász és a lenger-t)
„Az lesz ebédre, amit kihalásznak!”
– ingerkedik velük egy kubai.
De sajna, nem jön semmi, nincs fogásuk.
Nekem viszont van! Cipzáras iszákomból
mélyéről előhalászom a bütyköt:
a kormányosnak nyújtom, s hogy szabódik:
„Hermano – mondom – gurgulázz, haver!”
S hogy ő ivott: ivott a bárka többi
legénye is, meglepetten, szabódva.
Én lettem ott a legkülönb halász:
kedvem keresték (most meg én szabódtam).
Végre egy nemzet, ahol nem potyáznak!
Nem várják el, hogy szíves légy velük!
Ha adsz: tukmálnod kell, s hogy elfogadták:
a viszonzásig nincs nyugtuk.

Zsebem
hamarosan csigákkal, csipke-finom
korallszirmokkal telt meg. Hadonászva
erőltették rám hálájuk jelét.

– Baljóslatú kép: egy korallsziget

partján hatalmas, göcsörtös hurokká
fonódott kopasz fa, növényi csontváz!
Háttérben két pad, előttük fogantyús,
kormos fekete vashordó: a tűzhely!
Ezen főztük a halat. Végül is
fogtak egyet a kubai halászok:
feldarabolva alig fért az üstben.
Míg főtt a finom ebéd: erre-arra
bóklásztunk a névtelen szigeten,
rajta nem volt más, csak egy pálmaerdő.
Mozgott a föld a pálmafák alatt:
partraszállásunk kis remeterákok
boldog édenét zavarhatta meg.
Számlálhatatlan sokaságuk mászott,
menekült el előlünk – míg a bátrabb
rákok a cifra csiga-bunkerekbe
húzódva várták, mi következik?

Hej, névtelen szigetke! Szégyenem
alapozója!

Fölséges ebéd
után – véletlenül – a kormos üstöt
az egyik padra ültették, kihűlni,
aztán a padot én foglaltam el,
az ülepemet pedig két koromfolt!
És nem szóltak! Talán nem vette észre
a vissza-úton senki, hisz csücsültem.
Elnehezült a láb, kókadt a fej.
A szállásról sem mozdultam ki estig.
Erőt gyűjtve a régvárt hajcihőhöz,
a napsütötte teraszon dögöltem.
Akkor láttam a pókot! Képzelet
vagy valóság volt a tenyérynői féreg?
(Gyerekkorom szörnyű emléke: egyszer
tökön-csípett egy pók, hogy fejnyire
dagadt a kedves testrésze: két napig
prizniceztük, míg lassan visszanyerte
koromhoz illő méretét!)

Valós
emlék lehet a pók, hisz túl erősen
látom ma is: a toledói bicskát
kaptam elő, s a felnyársalt, vonagló
szőrös fertelmet a luxus-budi
magarája tökítette el!

– Kép-mankóim elfogytak. Elbicegtek!
Bukásom végső pillanatait
csak napok múltán, sejtelmes vigyorba
bugyolálva idézték egyesek.

A „Kalózbarlang” nevű mulatóba

mentünk az este. Én a másnapos
(valójában: hetednapos) derűmmel
hittem: ma éjjel enyém lesz a lány!
Ó, ti, szeszektől felhergelt-szívű,
felhőkben járó-lebegő piások!
Képzeld el engem, fáradt Olvasó!
Képzeld el engem: dundi Donjanit,
a kopaszodó szívtipró világfit!
Dzsungel-nadrágom lötytyedt ülepén
angyalszárny-forma koromfolt sötétlik,
vasas-trikóm a nadrágból kilóg!
Mikor agyunkba dübörgött a rumba:
én ingadozva, sokat sejtető
vigyorral hajlok meg a Csokoládé-
mosolyú előtt, így motyogva:
„Drágám!
Ez a kettőnk karibi éjszakája!
Nosza, járjunk egy *násztáncot*, húsom!”

Arra emlékszem csak: az ijedt undor
fintorára! Azt nem felejttem el!
Két órát várt a társaság a buszban,
dühömben úgy *elvesztem*: Rafael
talált reám:

dübörgő conga-dob
bőrét pofoztam vadul rángatózva,
amíg körültem vidám társaság
díjazta azt a kerge-bamba ritmust!

Meghalni vagy meggyógyulni?

Sohase jöjjön vissza az a hajnal!
Az a rettentő ébredés, a mázsás
légkalapács a levegő után
kapkodó, rémült mellkason! A végső
erejét rágó test fékezhetetlen
vad remegése! Halálfélelem!
(Akár azon a régi hajnalon:
a kényszerzubbony-denevér, mikor
karmába kapva rács mögé röpített,
hogyan embertelen tortúrák sorával
megutáltassa velem is a szeszt!)
– Hát visszaestem, én, a nagypofájú?!
Kibírhatatlan lelkipurdalás
marcingolta a gyomrom, míg kimentem,
kitántorogtam, másztam, hogy szemem-
köphessem ocsmány-magam a tükörben.
Gyöngé reménnyel fogtam a borotvát:
(Ó, régi próba: hátha szót fogad!)
ám reszkető kezemnek hasztalan
akartam megálljt parancsolni: véres

nyomán egyszerre minden rám szakadt!

Hogy rongy vagyok! Hogy gyöngye szar vagyok!
Hogy állhatatlan nulla, lelki toprongy!
– Hogy mehetek így Havannába vissza?
Hogy mehetek, én, szószegő, haza?
Mit szólnak majd a gyanakvók sunyi
vizslatásától riadt volt piások,
a gyógyultak, kik bíztak az erőmben,
hisz titkomat szét mertem kiabálni?!
Jaj! Vége! Semmi értelme tovább!

De hol az eszköz magam hazavágni?
Borotvapenge tán? (Sűrűi a pára ...
tagióz a hőség... és a kád vizében ...)
De nem, de nem: sokáig tartana!
Vagy itt e frottír öv! Elbírna. Biztos!
S ha zajjal jár? Levágnak!

Túl az ajtón

harákolva ébred a Légiós.
Közönyt színlelve kísétálni!: „Rögtön
jövök, csak egyet pancsolok!” – s vadul
nekimenni a tengernek, amíg
bírná lerobbant izmom: hirtelen
pofáncsap majd egy sós hullám s nyelek,
s aztán hörögve megadom magam!...
Ki tudja meg, hogy szándékos halállal
végeztem? Elnyel majd az Óceán.
(Költők halála – Vietnamban: Váci,
Kubában: én!)

Már szinte könnyesen
indultam volna végezni magammal,
de rám nyitott a Légiós! Kaján,
cinkos vigyora észretérített!
Meghalni? Én? Ezeknek? Nagy bűdös frászt!
S a felém nyújtott rumosüveget
elhessentve példátlan, lehetetlen
feltámadáshoz kezdtem!

Gyógyszerem,

(a légiútra szánt, de mennyiségre:
elefántcsordát ledöntő-adag)
Andaxinomat kézhez készítettem.
Melléje (potya!) két kancsó narancslét,
kannányi forralt vizet – s ami paplan,
takaró volt ott: mind dikómra szállt.
(Kint már vibrált a hőség.)

Meztelen

valómmal e kemence-dunsztba bújtam:
gyógyulttá főni, nedveim cserélni,
magamat újjávarázsolni bármi-
áron! Mindegy, ha szétvet a guta!

Elolvadok, vagy csontig aszalódom!
„Háromóránként két szem nyugtató!
Háromóránként... s akkor nagyot inni!”
– szuggeráltam magam, hogy el ne vétsem
az általam kiötlött kába gyógymód
varázsszavait.

S megindult a testem!
Verejték erek nőttek patakokká!
És szétfolytam, szeszszagú tócsa voltam!
Éreztem: málik csontomról a hús!
Hullámozó ködbe merültem, lebegtem,
minden-mindegy-feketeségbe hulltam.
E drága-drága bambaságot olykor
rémült dübörgő szívem tépte szét:
„Háromóránként két szem ... s inni, inni!”
– Fogyott a gyógyszer, fogyott a narancslé.
Pórusokon át párolgott a méreg.
Lecsendesült a lelkiismeret.
– Gyógyulni! Jaj, meggyógyulni! Csak egyszer
pusztuljon ki a véremből a szesz!
Hogy győzhessek a mocskos banditákon,
kik tollasodva a hozzám hasonlók
esettségéből gyűjtenek vagyont!
Győzni a rohadt pofákon, akik
elsorvadnának, ha nem lehetnének
valamelyik gittegylet-bizottságban
szószaporító elnökök-tagok,
ahol is – jó pénzért – érdekedben
„harcolnak”, „sírnak”, „zokognak”, hiszen
tudják, hogy posztjuk s a magas bizottság
örökkévaló, mint az alkohol,
örökkévaló, mert hitük szerint:
úgysem tudod legyőzni önmagad!

Egy nap s egy éjjel birkóztam magammal.
Reggelre kelve tudtam: van remény!
Gyenge (de győztes) inakkal a partra
siettem és megmártóztam a tenger
magzatvizében és újjászületve
megmutattam magam a felkelő
kubai napnak:

„Nézzed csak, Öreg!
Itt van egy fáradt, rozoga legény:
másodjára is kimászott a szarból!
Kinek dumálhat már ügyeske orvos,
hülye haver, hogy egy pohár nem árt!
Ha újra szesszel kívánsz csókolózni:
kupica helyett bölcsebb, hogyha mindjárt
egy dézsa rumba fullasztod magad!
így hirtelen, amúgy hosszabb a vég!
– Bámuld meg, Öreg! Bámuld meg e gőgös

rozogát, aki rájött a titokra,
hogy orvos nélkül is van gyógyulás!
Ha egy szemernyi akaraterő
szunnyad még benned, nincs elveszve semmi!
Akkor minden kuruzsló és bizottság,
minden érted nyávogó szervezet
ELLENÉRE IS MEGGYÓGYULSZ! Meg ám!”

Reggeli címén óriás-adag
nyers ananással zártam le a kúrát,
s nagy esküvel (olvasóm, megbocsáss!):
nekifutásból kinyalom a seggét
annak, ki engem még piálni lát!

Hazafelé, újra józanon

Baljós jelekkel fogadott Havanna.
Forró szelek, bögő orkán-bikák
száguldoztak, öklelőztek a parti
utcák során át. Lökték, taszigálták
a kapaszkodó gyalogost. Merészen
megtiporták a tengert s trombitálva
szöktek a város belseje felé.
– Vacsorázunk. Tekintélyes, kerek
asztalok körül ülve, az Habana
Libre, a szuper-luxus szálloda
valahányadik szintjén. Velem esznek
– unszolásomra – a mulattok is.
A két legény, aggódva, némi csendes
elismeréssel, testvéri tanúim,
hogy roncsaimból hogy éledtem újjá,
s hívebb barátok ezután. Csak a
Csokoládé-mosolyú les csalódott
s most is ijedt szemmel...

Egyszerre a
kör-asztalunknál ülő puccosok
közül valaki megnyilatkozik.
Egy belvárosi hajadon, egy smukkos,
elkényeztetett ragyás bányaré
szemét forgatva, fintorogva nézi
asztalunknál a két fekete fickót:
„Mi bárhol jártunk eddig a világban,
a sofőrök mindig a szuterénben
fogyasztották el estebédjüket!”
– finomkodik, míg kasztja tagjai
(megint svédasztal: annyit szedsz, amit bírsz!)
bólogatnak, miközben fuldokolva,
lila fejjel kétpofára zabáinak.
A szike-éles vörös Toledóit
nehezen tudtam visszatartani...

Baljós jelek! Fuss tölem, babona!

– Íme, szobánk e forró éjszakában.
Nyíló üvegfal, távolban a tenger.
Szép szobabelső, finom kényelem.
De ... nézd csak! ott... úristen! elvonási
tünetek törtek rám? Delíriumba
zuhantam újra? Egy szörnyű bogár,
vagy tíz centis, fürge, fekete féreg,
mint lázálom, mint mini-rinocérosz
ügetett át a luxus-kégli drága,
patikatiszta szőnyegén!

Alig

tudtuk komámmal agyonverni! (Másnap
tisztázódott, hogy ez volt az a híres
„cucaracha”, a házias, szelíd
– ám szívbajt hozó – órjas svábbogár!)

Baljós jelek! Fuss már el, babona!

És lön:

hogy ügyem nem intézte senki!
Hogy eltűntek az illetékesek!
Hogy otthon ültem telefonra várva,
amíg a várost járta a csoport!
Korhelykedésem híre megelőzött?
Miért ne lenne spicli a magyar
külföldön is? De nem, nem, üss a szádra!
Nem lehet más, trópusi lustaság:
manana, holnap, ráérünk, manana,
süt a nap, szépen érik a banán,
hűsítve ring a hintaszék!

A költő

hasfájását meg egye a fene!
Ha már a haza sajnálta rá a pénzt
s nem delegátusként küldte ki felkent
és dédelgetett fanyalgóival:
töltse futkosva-várákozva azt a
három napot... aztán meg elrepül!

*

New York felett tálalták az ebédet.
A montreali reptéren – csoda! –
de nem lépett le senki.

Tébolyult

viharzóna karolta át a gépet
épp az óceán közepe felett.
Táncolt a vidám bombázó: sivítva
nagyot zuhant, majd erre-arra lengett,
ugrálva-nyögve kereste a zóna

szelíd határát.

Volt, ki zokogott,
többen jajongva imádkoztak.

Én meg
– ronda, kaján, duplán-feltámadott –
gyógyult öreglegény, csak néztem őket.
Talán nevettem is. Pizskált az ördög?
A gondolat, hogy mindez: ráadás?
Aki már kétszer tört ki önkezelével
ácsolt s lezárt koporsójából: annak
bölcsebb halál való és hosszú élet,
vagyis: szerencsés leszállás.

Hiszen
kincset viszek: a mulattok bizalmát,
s Kuba szépségét, s ha a Hivatal
közönyéből nem tudok róla többet,
mint ami utam során rám ragadt;
de önmagammat benne megtaláltam,
viszem haza szédítő titkomat:
magamban az erős embert, aki
egyszál magában megküzdött a Rémmel!

Ebben a puhány, nyafogó világban
le tudta győzni végül önmagát!

(1984. november)

ISSN 1216-1861
ISBN 963 650 207 2

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Tabák András

950290 Tótfalusi Tannyomda, Budapest
Felelős vezető Nagy Lajos igazgató

Terjeszti a Könyvtárellátó Vállalat

**Megvásárolható az V. Honvéd u. 5., V. Mérleg u. 6.,
VI. Andrássy út 45., VIII. Rákóczi út 14.,
XIII. Szent István krt. 26. és XIII. Váci út 19. szám
alatti budapesti könyvesboltokban**
